

Uitvoeringsplan Sociaal Domein

**De kunst van samen werken
in de gemeente Renkum**

Conceptversie 5A, 8 juli 2014

Gemeente Renkum

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Het resultaat	4
1.2	De aanpak.....	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Gebiedsgericht werken	6
2.1	Inleiding	6
2.1.1	De Kanteling en gebiedsgericht werken	6
2.1.2	Maatschappelijk ondernemerschap en ondersteuning	6
2.2	Sociale ontwikkeling: gebiedsambassadeurs	6
2.2.1	De gebiedsambassadeur	7
2.2.2	Versterken van het zelforganiserend vermogen van het gebied	7
2.3	Het gebiedsteam sociaal domein	7
2.3.1	Doelstelling gebiedsteam	7
2.3.2	Gebiedsindeling, samenstelling en functies gebiedsteam.....	8
2.3.3	Toegang	9
2.4	Schematische weergave gebiedsgericht werken	11
3	Voorzieningen en overgangsrecht	12
3.1	Wet maatschappelijke ondersteuning	12
3.1.1	Hulp bij het Huishouden	12
3.1.2	Wonen, rollen en vervoer (individueel)	12
3.1.3	Begeleiding	12
3.1.4	Beschermd wonen	13
3.2	Jeugdzorg	13
3.3	Participatie	13
3.3.1	Gevolgen voor inkomensondersteuning	14
3.3.2	Gevolgen voor arbeidsmarktondersteuning	14
3.4	Algemene voorzieningen	14
4	Thema's	15
4.1	Het persoonsgebonden budget.....	15
4.2	Zorgvastgoed	15
4.2.1	Inleiding	15
4.2.2	Leegstand in verzorgingshuizen.....	16
4.2.3	Toenemende vraag naar 'verzorgd wonen'	16
4.2.4	Aanpak.....	16
4.3	Vervoersvoorzieningen (collectief)	16
4.4	Opgroeien en opvoeden	17
4.4.1	Passend onderwijs	17
4.4.2	Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.....	18
4.5	Sport en kunst als middel.....	18

4.6	Thema veiligheid	19
4.7	Werkgeversdienstverlening.....	20
4.7.1	Keuze arbeidsmarktregio	20
4.7.2	Gereedschapskist voor werkgevers	20
4.7.3	Lokale Renkumse aanpak	20
4.7.4	Gemeente Renkum als voorbeeldwerkgever	21
4.8	Participatie naar vermogen.....	21
4.8.1	Tegenprestatie naar vermogen	21
4.8.2	Nieuwe doelgroep	21
4.8.3	Arbeidsmarktondersteuning	22
4.9	Cliënt-/burgerparticipatie	23
4.10	Cliëntondersteuning (MEE)	24
4.11	Integraal minimabeleid	25
5	Verwerving, monitoring en evaluatie	26
5.1	Monitoring en evaluatie.....	26
5.2	Algemene uitgangspunten verwerving.....	26
5.3	Regionale paragraaf Jeugdzorg en Wmo2015.....	27
5.4	Verwerving bovenregionale taken jeugdhulp.....	27
5.5	Lokale verwerving	27
6	Financiën	29
6.1	Inhoudelijke en financiële uitgangspunten	29
6.2	Budgettair kader	30
7	Implementatie.....	32
8	Communicatie	33
8.1	Vier communicatielijnen	33
8.2	Decentralisaties en transformatie	33
8.2.1	Decentralisaties.....	33
8.2.2	Transformatie	34
8.2.3	Integraal waar mogelijk, specifiek waar nodig	34
9	Risicoparagraaf.....	35

1 Inleiding

Het uitvoeringsplan sociaal domein is de eerste vertaling naar uitvoering van de kaderstelling "De kunst van samen leven in de gemeente Renkum"¹ en zal een vervolg krijgen via een implementatieplan Sociaal Domein die gericht is op de inrichting van de organisatie per 1 januari 2015. Wij, de gemeente Renkum, kiezen er bewust voor om het de eerste vertaling te noemen omdat dit uitvoeringsplan slechts het begin kan schetsen van de transitie van het sociaal domein. Daarmee wordt het een dynamisch plan dat past bij de tijd waarin wij leven, waarin beleid interactief tot stand komt, bottom-up en top-down, verticaal en horizontaal: integraal, waarin beleid niet meer iets is dat ver van de inwoners staat, maar zo direct met uitvoering is verweven dat het amper zichtbaar is.

Dat is een stevige ambitie die behoorlijk afwijkt van de inmiddels traditionele aanpak waarin beleid van bovenaf wordt geformuleerd op basis van rijksopdrachten en vervolgens wordt geïmplementeerd, als het ware over de inwoners wordt uitgerold. Deze nieuwe benadering vergt van alle betrokkenen een open en actieve houding zodat wij samen, in co-creatie, bouwen aan onze samenleving, bouwen aan de netwerken die het mogelijk maken om eerder elkaar te helpen binnen kleine kring, dan een beroep te doen op algemene- of maatwerkvoorzieningen die de gemeenschap gezamenlijk betaalt via belastinggeld. Dat wil niet zeggen dat die laatste verdwijnen. Wij zijn ons er terdege van bewust dat een beroep op voorzieningen soms onontkoombaar is, en dat dat keuzen zijn die gemaakt moeten worden om zo zelfstandig als mogelijk aan de samenleving deel te nemen, vanuit het recht op een menswaardig bestaan.

1.1 Het resultaat

In dit uitvoeringsplan wordt een doorkijk geboden naar waar wij in 2017 willen staan en wat dat betekent voor onze organisatie om in 2015 op een goede manier aan de startstreep te staan, zodat zorg gecontinueerd wordt in 2015 in overeenstemming met de wettelijke taken en de landelijke-, bovenregionale-, regionale dan wel lokale afspraken. Dit betekent dat het gebiedsgericht werken haar intrede heeft gedaan, dat het gebiedsteam bekend is bij onze inwoners, dat verordeningen zijn vastgesteld, contracten en raamovereenkomsten zijn gesloten en de uitvoering is ingeregeld van het betalingsverkeer en de gegevens uitwisseling tot en met de ambtelijke inzet. De concretiseringslag wordt op basis van een implementatieplan vormgegeven. Dat is de minimale basis die wij moeten hebben om aansluitend van start te kunnen gaan met het werken aan 'de transformatie' wat feitelijk een cultuurverandering is.

1.2 De aanpak

De uitgangspunten voor de transformatie van het sociaal domein lezen wij op bladzijde 7 van onze kadernota en in hoofdstuk 3 van de kadernota volgt hiervan de uitwerking. Kort komt het erop neer dat wij gebiedsgericht gaan werken, op basis van de netwerkstrategie waarbij één huishouden, één plan, één regie, ook op school het uitgangspunt is. Zo dicht bij huis als mogelijk en gericht op het gebruiken en versterken van eigen kracht. De nieuwe werkwijze en aanpak gaan wij op dezelfde wijze uitrollen als wij destijds hebben gedaan met het CJG, vanuit het bouwen aan netwerken. Het gebiedsteam is hierin de 'spin in het web' als het gaat om toeleiding naar algemene voorzieningen, gezinsbegeleiding, invulling van preventieve taken van schuldhulpverlening en signalering, begeleiding naar arbeid, invulling geven aan wederkerigheid op vrijwillige basis en ondersteuning van de minima (Kadernota blz. 15 t/m 17). Dit is een integrale aanpak en vorm van

¹ 30 januari 2014

dienstverlening waarmee wij willen bereiken dat voor inwoners van iedere leeftijd duidelijk is wat wij samen en in samenhang kunnen organiseren.

Wij werken aan een passend niveau van voorzieningen, voor alle inwoners. Mantelzorgers, vrijwilligers en inwoners met participatiebeperkingen worden op maat ondersteund. In het ondersteunen van zelfredzaamheid speelt het PGB een belangrijke rol, en wij werken dan ook toe naar een optimaal gebruik daarvan, waarbij over de beleidsvelden heen, het belang van de cliënt centraal staat, en zodoende budgetten in het PGB gebundeld kunnen worden.

1.3 Leeswijzer

De hoofdstukken van dit uitvoeringsplan zijn opgebouwd vanuit de uitgangspunten die zijn vastgesteld in de kadernota 'de kunst van het samen leven'. Ieder hoofdstuk bevat een uitwerking van de instrumenten die nodig zijn om de beoogde werkwijze mogelijk te maken.

Hoofdstuk 2: Gaat in op gebiedsgericht werken en de instrumenten op het gebied van netwerkvorming. Aan de hand hiervan worden de volgende beslispunten voorgelegd. Het geeft invulling aan het regisseursmodel waarvan het gebiedsteam zich bedient en beschrijft hoe de toegang tot voorzieningen en zorg tot stand komt.

Hoofdstuk 3 Algemene voorzieningen en maatwerk voorzieningen worden in dit hoofdstuk voor zover als mogelijk benoemd en eventueel toegelicht.

Hoofdstuk 4 Taken die de gemeente krijgt worden in dit hoofdstuk thematisch besproken, waarin de integraliteit van de aanpak is geborgd.

Hoofdstuk 5 In dit hoofdstuk komt de inkoop strategie aan de orde, van landelijk (VNG) tot lokaal. Daarnaast wordt nader ingegaan op sturing ten behoeve van resultaat bereik, de daaraan gekoppelde monitoring ten behoeve van verantwoording en bijsturing en de evaluatie die onderliggend is.

Hoofdstuk 6 Het hoofdstuk financiën gaat in op de lasten en baten die gemoeid zijn met de decentralisaties.

Hoofdstuk 7 De decentralisaties hebben gevolgen voor de eigen organisatie, de bedrijfsvoering. De aspecten van de inregeling van betalingsverkeer, gegevensuitwisseling en ICT & informatie tot en met de gevolgen voor de ambtelijke inzet worden in dit hoofdstuk op hoofdlijnen in beeld gebracht en worden verder uitgewerkt in het implementatieplan.

Hoofdstuk 8 Het hoofdstuk communicatie gaat in op de diverse niveaus van communicatie, de doelen en de daarvoor ter beschikking staande instrumenten die nodig zijn om onze inwoners en maatschappelijke partners voldoende te informeren, vragen te kunnen beantwoorden en verwachtingen te kunnen sturen.

Hoofdstuk 9 Tot slot wordt in de risicoparagraaf een korte uiteenzetting gegeven van mogelijke risico's en beheersmaatregelen.

2 Gebiedsgericht werken

In dit hoofdstuk beschrijven we onze visie op gebiedsgericht werken en de wijze waarop we hiermee bijdragen aan de kanteling.

2.1 Inleiding

2.1.1 De Kanteling en gebiedsgericht werken

De kanteling van verzorgingsstaat naar participatiedorp is een forse uitdaging voor de gemeente, maar biedt tegelijk grote kansen. Er ligt een kans om een lokaal en ondernemend ondersteuningsstelsel te bouwen dat minder versnipperd en minder bureaucratisch is en dat uitgaat van wat mensen (en hun omgeving) zelf nog kunnen. Om dat te organiseren gaat de gemeente Renkum gebiedsgericht werken. We werken samen met inwoners met als uitgangspunten vertrouwen, transparantie en gelijkwaardigheid. Een gemeente die initiatieven van inwoners stimuleert, serieus neemt, meer ruimte geeft en niet afremt. We willen maatwerk in het gebiedsgericht werken. Wij stimuleren burenhulp, zonder daarbij privacy uit het oog te verliezen en professionele ondersteuning te verdringen. De gemeente bouwt per gebied en aansluitend bij de eigen kracht van bewoners een gebiedsteam op dat de ondersteuning organiseert. Dat biedt een kans om ondersteuning integraal vorm te geven zonder schotten tussen vragen over bijvoorbeeld werk, zorg en opvoeden en met ruimte voor professionals om samen met bewoners richting te geven aan de ondersteuning en mede verantwoordelijkheid te nemen voor de inzet van middelen. De gemeentelijke opdracht is de regievoering in het sociaal domein. Bewoners kunnen in principe vanaf 2015 in het gebied zelf terecht met hun vragen voor ondersteuning. Bij vragen wordt een bewoner gestimuleerd om eerst te kijken naar wat hij zelf of met hulp uit zijn eigen omgeving kan. Voorzieningen zijn aanwezig maar worden alleen ingezet als er geen andere eigen mogelijkheden zijn en worden waar mogelijk ook weer afgebouwd. Door het versterken van het zelforganiserend vermogen van het gebied worden de eigen mogelijkheden vergroot.

2.1.2 Maatschappelijk ondernemerschap en ondersteuning

Vertrekpunt voor gebiedsgericht werken zijn de eigen regie, de eigen kracht en de buurtkracht van bewoners en het gebied. In de uitvoering van gebiedsgericht werken wordt onderscheid gemaakt tussen de sociale ontwikkeling van het gebied en de sociale ondersteuning van het gebied. De sociale ontwikkeling van het gebied wordt gefaciliteerd, met behulp van gebiedsambassadeurs operationeel gemaakt en via netwerken verbonden met de algemene voorzieningen in het gebied. De sociale ondersteuning van het gebied wordt georganiseerd vanuit een gebiedsteam bestaande uit een klein kernteam met een gebiedsteamcoach en een vraagconsulent en een schil van professionals, die expertise bij elkaar brengen rond concrete casussen en tijdelijke casusteams vormen. Waar nodig wordt gewerkt met een casusregisseur die de nulde, eerste en tweede lijn verbindt rond een concrete casus en één handelingsplan maakt met de bewoner en de betrokken professionals.

2.2 Sociale ontwikkeling: gebiedsambassadeurs

In het kader van gebiedsgericht werken worden bewoners met behulp van de netwerkprogramma's via actuele thema's betrokken bij deze beleidsontwikkeling. De gebiedsambassadeur is een belangrijke schakel om actuele thema's te signaleren en gebiedsgericht beleid te maken.

2.2.1 De gebiedsambassadeur

De gebiedsambassadeur werkt aan actuele thema's in het gebied. Zo worden betrokkenen (bewoners en professionals) in het gebied uitgenodigd om zelf met een thema aan de slag te gaan, eigen kennis van het thema te ontwikkelen en uit te wisselen, voorbeelden zichtbaar te maken en initiatieven te nemen. Een nadere uitwerking van de rol van deze ambassadeur wordt opgenomen in het implementatieplan dat in 2014 wordt opgesteld.

2.2.2 Versterken van het zelforganiserend vermogen van het gebied

In 2013-2014 is in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein, in twee proeftuinen ('Versterken van buurtkracht' in Doorwerth en 'Versterken van eigen kracht bij opvoeden' in Oosterbeek) naast het opbouwen van een gebiedsteam, ervaring opgedaan met het versterken van het vermogen van het gebied. De evaluatie en de opbrengst van deze proeftuinen nemen wij mee bij de verdere inrichting van het gebiedsteam.

2.3 Het gebiedsteam sociaal domein

2.3.1 Doelstelling gebiedsteam

Het doel van een gebiedsteam is wijkbewoners te activeren, te helpen participeren en hen te ondersteunen in hun sociaal en maatschappelijk functioneren. Het gebiedsteam richt zich daarbij op alle inwoners van 0-100+ die te maken hebben met problemen op een of meerdere leefgebieden en is daarbij gericht op duurzame (langdurige) oplossingen. Als het nodig is zorgt de gemeente voor een vangnet, zowel voor de zorgvragers als de mantelzorgers en vrijwilligers. Er zit namelijk een grens aan wat van mantelzorgers en vrijwilligers verwacht kan en mag worden.

Gewenste effecten

De verwachting is dat door de integrale aanpak en breed te kijken naar de inzet van het informele netwerk rond een huishouden en het streven naar duurzame oplossingen sprake is van efficiënter en effectiever ondersteunen van inwoners. Het resultaat hiervan is:

1. Een kanteling van gedrag bij inwoners naar meer uitgaan van eigen kracht en inzet van het eigen sociaal netwerk. Beoogd effect hiervan is dat zij die bij eventuele problemen later ook beter zelf, met ondersteuning van hun netwerk op kunnen pakken.
2. Inwoners worden beter en sneller geholpen omdat de problemen integraal worden opgepakt (één gezin, één plan, één regisseur).
3. Preventie: Een kostenreductie doordat er vaker met een korte en/of laagdrempelige toegankelijke interventie wordt geholpen waardoor er minder verwijzingen zijn naar de duurdere 2e lijnszorg.

Werkwijze

Het gebiedsteam baseert zich met een nieuwe werkwijze op de volgende uitgangspunten:

- Eigen kracht;
- Evenwicht tussen draagkracht en draaglast;
- Integrale benadering en laagdrempeligheid;
- Generalistische visie;
- Vraaggestuurde aanpak;
- Zelfredzaamheidsmatrix.

2.3.2 Gebiedsindeling, samenstelling en functies gebiedsteam

2.3.2.1 Gebiedsindeling

Uitgangspunt is de meest efficiënte werkwijze en niet de geografische omvang. Kennis van het gebied en de problemen die daar spelen is noodzakelijk om adequaat hierop te kunnen inspelen. In de implementatiefase onderzoeken wij nader wat de meeste efficiënte gebiedsindeling ten behoeve van het organiseren van onze gebiedsgerichte aanpak is. Met deze gebiedsgerichte aanpak kunnen wij de eigen kracht in de buurt versterken en kunnen oplossingen dichtbij de inwoners worden georganiseerd, uitgaande van bestaande verbanden en structuren.

2.3.2.2 Gebiedsteam

Het gebiedsteam wordt in eerste instantie gevormd door medewerkers van de gemeente Renkum en vormt een organisatorische eenheid, met kennis van wat er speelt in het dorp en met actieve korte lijnen met professionals die in het gebied aanwezig zijn. Waar nodig gaan de medewerkers van het gebiedsteam op signalen af; hetzij op individueel hetzij op groepsniveau.

Om het gebiedsteam zit een schil van professionals die in het gebied werkzaam zijn. Daarnaast wordt door het gebiedsteam nauw samengewerkt met de bewoners / bewonersinitiatieven / bewonersnetwerken in het gebied. Het gebiedsteam investeert in het netwerk, is nieuwsgierig naar elkaar en blijft persoonlijk aanspreekbaar. Ieder doet het op zijn eigen manier maar met een generalistische houding. Dit betekent dat niemand tevergeefs een vraag stelt en dat iedereen geholpen wordt zijn weg te vinden naar de juiste plek.

De medewerkers van het gebiedsteam zijn gespecialiseerd in de vraag, de signalering en de verwijzing. Niet alleen bewoners, maar ook professionals kunnen met vragen en signalen bij de medewerkers van het gebiedsteam komen. Zij ondersteunen waar nodig bewoners en professionals bij het verhelderen van vragen op alle gebieden van het sociaal domein. Daarvoor worden open gesprekken gevoerd.

De medewerkers van het gebiedsteam hebben een eigen rol vanuit hun deskundigheid op het gebied van de vraag, het signaal en de verwijzing, maar zijn geen voorwaarde voor het verkrijgen van ondersteuning. Een bewoner kan ook direct in contact komen met een uitvoerende professional. Is de vraag niet helder dan kan de medewerker van het gebiedsteam erbij worden gevraagd. Zij hebben ook een rol in het monitoren van de inzet van expertise en voorzieningen in het gebied en de gewenste kaders daarvoor.

Daarnaast kunnen zij bij complexe zorgvragen ook een rol blijven spelen in het casusteam. Ze maken dan naast andere expertise als vraagexpert deel uit van het casusteam.

Voor 1 november 2014 worden concrete afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat vanaf dat moment het gebiedsteam toegankelijk en zichtbaar / herkenbaar is voor de inwoners en voor de samenwerkingspartners. Dit zal verder worden uitgewerkt in het implementatieplan.

2.3.2.3 Informatievoorziening

In opdracht van de VNG is de Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD) uitgevoerd. De verkenning gaat over de informatiebehoefte van inwoners en professionals en de benodigde standaarden voor informatie-uitwisseling. Daarnaast zijn knelpunten bij de gegevensuitwisseling geanalyseerd en zijn de kaders voor (beleids-)verantwoording en sturing verkend. Veel aandacht is besteed aan beveiliging en privacy-aspecten. Vanuit het VISD zijn en worden allerlei landelijke standaarden ontwikkeld, zodat uitwisseling van informatie tussen rijk, provincies, gemeenten, UWV, thuiszorgorganisaties, jeugdhulpinstellingen, verzekeraars, de gesloten jeugdketen en andere ketenpartners wordt vergemakkelijkt. Ook werken de leveranciers van ICT-systemen mee aan deze ontwikkeling en committeren zich aan de standaarden.

Op dit moment wordt in kaart gebracht welke nieuwe klantgroepen per 1 januari 2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, welke gegevens moeten worden geregistreerd en in welke systemen dit zal gaan plaatsvinden. Kortom, er is nog veel onduidelijk over de benodigde inrichting van het sociaal domein om kant-en-klare (landelijke) oplossingen te geven. Daarnaast heeft de gemeente een grote mate van vrijheid om eigen beleid in het sociaal domein vorm te geven. De aanpak van de informatievoorziening zal daarom pragmatisch moeten zijn en gericht op werkende resultaten voor de korte (wat moet er geregeld zijn op 1 januari 2015) en de middellange (hoe ziet het ideaalplaatje er uit voor 1 januari 2017) termijn.

Bij de gegevensuitvoering die nodig is om de decentralisatietaken goed uit te kunnen voeren worden alle privacygevoelige info waarover de gemeente of haar partners beschikken zorgvuldig verwerkt en beveiligd in overeenstemming met de wet op de Bescherming Persoonsgegevens.

2.3.2.4 Gebiedsprofielen

In de kadernota hebben we aangegeven dat we willen toewerken naar een integraal gebiedsbudget voor de nulde en eerste lijn.

Om een idee te krijgen hoe groot de omvang is van de doelgroep die onder gemeentelijke verantwoordelijkheid komt te vallen, en de bijbehorende kosten gaan we in 2015 en 2016 monitoren. Door het monitoren van resultaten van maatschappelijke ondersteuning krijgen we beter in beeld wat er per gebied speelt.

Aan de hand daarvan kunnen we in 2016 het besluit nemen of het werken met een gebiedsgebonden budget met ingang van 1 januari 2017 wenselijk / haalbaar is.

Naast een nauwgezette monitoring van de omvang van de doelgroep en de bijbehorende kosten gaan we ook werken met gebiedsprofielen.

Dit gebiedsprofiel geeft inzicht in:

- demografische opbouw van het gebied
- aantal inwoners in het gebied dat gebruik maakt van hulp / ondersteuning / zorg
- sociale kaart van het gebied
- kansen en bedreigingen

Voor het opstellen van het gebiedsprofiel is het van belang gegevens uit diverse bronnen te combineren, interne en extern.

Ook door de VNG wordt gewerkt aan instrumentarium om gemeenten te ondersteunen bij het gebiedsgericht werken met sociale teams.

Punt van aandacht is de beeldvorming die een gebiedsprofiel kan oproepen.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat gebiedsprofielen leiden tot stigmatisering.

2.3.3 Toegang

2.3.3.1 Toegang van bewoners tot expertise en voorzieningen

Essentieel is dat benodigde expertise en voorzieningen eenvoudig vindbaar en toegankelijk zijn voor inwoners, zoveel mogelijk zonder drempels. Inwoners moeten direct contact op kunnen nemen met de eerste lijn, zoals huisarts, praktijkondersteuning, wijkverpleging, maatschappelijk werk en opvoedingsondersteuning. Waar nodig wordt het gebiedsteam ingeschakeld om de vraag te verhelderen. Dit om de juiste expertise te vinden, het casusteam samen te stellen of te faciliteren met de verbindingen met de tweede lijn. Aan de hand van de afspraken in het handelingsplan zorgt de medewerker van het gebiedsteam dat de ondersteuning, hulp of zorg geboden/geleverd wordt door deze organisaties. Deze werkwijze ligt in het verlengde van de huidige werkwijze van het Zorgloket, waar de Wmo-consulenten het keukentafelgesprek voeren met mensen die ondersteuning

nodig hebben en dan bepalen welke ondersteuning, hulp of zorg nodig is. Uitgangspunt is dat inwoners zoveel mogelijk meteen terecht kunnen waar ze moeten zijn. Voor de algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen zal de gemeente afspraken maken met organisaties die dit in principe kunnen leveren. Afspraken over maatwerkvoorzieningen in de vorm van raamcontracten waarbij geen afspraken worden gemaakt over de hoeveelheid ondersteuning die wordt afgenomen. Er is hierin ook ruimte voor nieuwe aanbieders.

2.3.3.2 Afstemmingsafspraken

Professionals van Bureau Jeugdzorg voeren in 2015 en 2016 nog taken uit op het gebied van jeugdhulp (o.a. kindbescherming en jeugdreclassering). Dit is vastgesteld in het regionaal transitiearrangement. De gemeente maakt afspraken over de samenwerking tussen de professionals van Bureau Jeugdzorg en de medewerkers van het gebiedsteam. De toegang tot jeugdvoorzieningen loopt eveneens via het gebiedsteam, maar kan ook via een andere route: in de Jeugdwet is bepaald dat de huisarts, de jeugdarts en de specialist direct kunnen doorverwijzen naar zorg.

Het komende jaar wordt meer duidelijk welke afspraken er worden gemaakt tussen de gemeente en de zorgverzekeraars en zorgkantoren over de samenwerking tussen het gebiedsteam en de wijkverpleegkundige. Dit onderwerp wordt in regionaal verband opgepakt. Onder regie van de gemeente Arnhem, Den Haag, Groningen en Enschede worden op korte termijn, in afstemming met Menzis als zorgverzekeraar en als zorgkantoor, afspraken gemaakt over de positionering van de wijkverpleegkundige.

Een gecertificeerde instelling kan voor de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering jeugdhulp inzetten, zonder dat hiervoor eerst een indicatiebesluit wordt genomen. De instelling is dan wel verplicht om vooraf met de gemeente te overleggen. Voor 2015 en 2016 zijn de taken bij Bureau jeugdzorg Gelderland belegd. Dit is vastgesteld in het regionaal transitiearrangement, en het ligt dus voor de hand om BjzG hiervoor mandaat te verlenen. Wij zijn in overleg met de huisartsen om tot praktische afspraken te komen over de afstemming met het gebiedsteam. In de samenwerking tussen huisartsen en gebiedsteam kan worden gewerkt aan preventief gezondheidsbeleid en het organiseren van zorg in de nabijheid van de inwoners.

2.4 Schematische weergave gebiedsgericht werken

Gebied en bewoners eigen regie/eigen kracht/buurtkracht				
Gebiedsgericht werken	Sociale ontwikkeling gebied <i>netwerkprogramma</i>		Sociale ondersteuning gebied <i>gebiedsteam</i>	
		<p>Activiteiten in het gebied Ontwikkelen van het gebied met netwerkprogramma's rond actuele thema's</p> <p>Bouwen aan een open netwerk</p> <p>Stimuleren initiatieven van inwoners</p> <p>Zichtbaar maken van voorbeelden</p> <p>Versterken van het vermogen van het gebied om vraagstukken aan te kunnen</p>	<p>Algemene voorzieningen</p> <p>Welzijn</p> <p>Sport</p> <p>Onderwijs</p> <p>Gezondheid</p> <p>Veiligheid</p> <p>Cultuur</p> <p>Mantelzorg</p> <p>Vrijwilligers</p> <p>Opvoeden /opgroeien</p> <p>Cliëntparticipatie</p>	<p>Gebiedsteam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorlichting en advies • Cliëntondersteuning • Faciliteren vraag • Aansluiten bij eigen mogelijkheden • Faciliteren beschikbaarheid en toegang tot ondersteuning en voorzieningen • Procesregie • Maken van één handelingsplan met de inwoner en betrokken professionals • Monitoring

3 Voorzieningen en overgangsrecht

In dit hoofdstuk beschrijven we de voorzieningen op het gebied van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Wij gaan per onderdeel in op wat er in 2015 gebeurt, wat in 2016, en wat op de langere termijn. Het overgangsrecht voor de huidige cliënten komt daarmee ook aan de orde. Tot slot beschrijven we ook de afspraken rond de algemene voorzieningen.

3.1 Wet maatschappelijke ondersteuning

3.1.1 Hulp bij het Huishouden

Wij starten in 2015 met een verkenning over de wijze waarop wij de Hulp bij Huishouden gaan vormgeven, rekening houdend met de financiële taakstelling. Bij deze verkenning worden verschillende partijen actief betrokken. Er zijn met de huidige gecontracteerde aanbieders afspraken gemaakt over de te leggen verbinding, waar mogelijk, tussen HbH2 en individuele begeleiding. Voor 2015 geldt dat het huidige contract met de 7 aanbieders voor HbH is verlengd tot 31 januari 2016.

3.1.2 Wonen, rollen en vervoer (individueel)

Onder de Wmo vallen ook de onderdelen hulpmiddelen op het gebied van wonen, rollen en vervoer. Met ingang van 1 mei 2015 wordt er een nieuw contract afgesloten met een hulpmiddelenleverancier(s) waarbij de optie van het huren van de hulpmiddelen in de aanbestedingsprocedure becijferd wordt. Bij deze aanbesteding wordt de taakstelling op hulpmiddelen vanaf 2016 meegenomen. Dit contract loopt tot 2018, mogelijk met verlenging tot 2020, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- eigen regie;
- proportionele inzet;
- algemene/collectieve voorzieningen waar mogelijk;
- netwerkinzet.

Uiteraard worden de hulpmiddelen voor werk meegenomen voor zover ze tot de gemeentelijke verplichtingen behoren.

3.1.3 Begeleiding

In 2015 worden wij verantwoordelijk voor het bieden van extramurale begeleiding, de daarmee samenhangende persoonlijke verzorging, het kortdurend verblijf en het vervoer dat hiermee samenhangt. Begeleiding wordt geboden in twee vormen: begeleiding individueel en begeleiding per groep. Wij proberen zoveel mogelijk groepsgewijze begeleiding aan te bieden met dagbesteding/dagopvanglocaties in de buurt, daarbij gebruikmakend van bestaande voorzieningen uit het oogpunt van multifunctioneel accommodatiegebruik.

Hier ligt ook een verband met de participatiewet: de arbeidsmatige dagbesteding. Op dat thema komen we nog terug in hoofdstuk 5.

Onze doelstelling is om vanaf 2016 op basis van resultaatfinanciering integrale ondersteuningsarrangementen in te kopen. In 2015 gaan we starten met het doorvoeren van de vernieuwing tot inkopen op resultaat en niet op individueel product. Voor 2015 geldt nog het overgangsrecht: de bestaande cliënten houden voor maximaal 1 jaar de zorg (en de instelling die dat biedt) die ze nu hebben in het kader van de AWBZ. Deze overgang wordt regionaal geborgd met een overkoepelend afsprakenkader en bijbehorende raamovereenkomsten.

3.1.4 Beschermd wonen

Vanaf 1 januari 2015 tot 1 januari 2020 is er sprake van overgangsrecht voor de categorie beschermd wonen. Dit betekent dat de bestaande cliënten gedurende 5 jaar recht houden op de geïndiceerde zorg/ondersteuning. Wij werken toe naar het aanbieden van een integraal zorgarrangement aan deze doelgroep uiterlijk in 2020. Nieuwe klanten maken gebruik van de bestaande voorzieningen.

Doordat de Wmo-2015 inclusie beoogt, een zo normaal mogelijk leven leiden, zullen de te behalen resultaten ook op die manier geformuleerd worden. De zorgaanbieders worden dan ook niet geacht bepaalde nauw omschreven producten en activiteiten te bieden, maar voor de cliënt een zo normaal mogelijk leven mogelijk te maken.

3.2 Jeugdzorg

In de afgelopen jaren konden ouders en jeugdigen met problemen verschillende wegen bewandelen voor het verkrijgen van zorg. Velen komen eerst bij de eerstelijns voorzieningen terecht. Dit is zorg waar men zonder verwijzing en op eigen initiatief gebruik van kan maken: CJG, jeugdgezondheidszorg, Zorgteams van scholen, schoolgericht maatschappelijk werk en de MEE voor lichte ondersteuning aan jeugdigen met een handicap, functiebeperking of chronische ziekte. Afhankelijk van de aard van de problematiek en de gezinsomstandigheden vindt eventueel verwijzing plaats naar specialistische of tweedelijnszorg.

In 2017 is een ombuiging gerealiseerd vanuit vroeg signaleren en preventie naar aantoonbaar minder gebruik van regionale en bovenregionale zorg. Dit wordt bereikt door de inzet van het gebiedsteam, de samenwerking met het onderwijs en overige maatschappelijke partners.

Vanaf 1 januari 2015 worden jeugdigen en hun ouders bijgestaan door het gebiedsteam en kunnen zij gebruik blijven maken van de huisarts, de jeugdarts en specialisten. Voor de jeugdbescherming en de jeugdreclassering (verplichte zorg) en de crisisopvang blijft Bureau Jeugdzorg Gelderland in 2015 en in 2016 verantwoordelijk. Het toewijzen van gedwongen hulpverlening blijft door de rechter worden gedaan.

In 2015 wordt gemonitord, aan de hand waarvan de afspraken over 2015 geëvalueerd worden hetgeen leidt tot eventueel nieuwe afspraken voor 2016 en verder.

Overgangsrecht jeugdzorg: Regionaal transitiearrangement, aansluiting Passend Onderwijs.

Voor wat betreft het overgangsrecht is afgesproken voor de huidige cliënten en de cliënten die voor 1 januari 2015 op de wachtlijst staan, dat hun geïndiceerde zorg 1 jaar geldig blijft.

Voor de nieuwe cliënten geldt dat de toegang tot voorzieningen is geregeld zoals beschreven in hoofdstuk 2.

3.3 Participatie

De gemeente kiest er voor om de invoering van de Participatiewet te integreren in het sociaal domein met alle daarvoor geformuleerde uitgangspunten. Er zijn wel verschillen in de wetgeving binnen het sociaal domein. De Participatiewet bevat veel dwingend recht, landelijke regels waar wij als gemeente niet van mogen afwijken. Dat geldt voor de regels voor het toekennen van een uitkering, de hoogte van de uitkering, de verplichtingen die inwoners met een uitkering krijgen opgelegd en de maatregelen wanneer een inwoner zich niet aan de verplichtingen houdt. Bij het opstellen van een handelingsplan waarbij onder andere een uitkering nodig is, bepalen deze regels grenzen aan maatwerk. Dat is niet te vermijden. De beleidsvrijheid en de wijze van uitvoering van de Participatiewet sluit wel volledig aan op de uitgangspunten van het sociaal domein.

Arbeidsparticipatie is belangrijk. Wij willen hierbij ook zelf het goede voorbeeld geven en mensen die in het kader van arbeidsparticipatie werk zoeken een plek bieden. We sluiten daarbij aan bij de daarvoor geldende landelijke norm voor de publieke sector. Uitgangspunt daarbij is dat zo veel mogelijk mensen zinvol aan het werk zijn. Hier wordt uitdrukkelijk een verbinding gelegd met ons

economisch beleid.

3.3.1 Gevolgen voor inkomensondersteuning

De aanpassingen van uitkeringen voor levensonderhoud (Participatiewet, Ioaw en Ioaz) bestaan vooral uit dwingend recht. Op 1 januari 2015 hebben wij de onderstaande wijzigingen ingevoerd:

- de kostendelersnorm;
- het verdwijnen de gemeentelijke toeslagen;
- de uitbreiding van de doelgroep;
- de aanscherping van de maatregelen;
- de wijziging van de langdurigheidstoelage;
- de invoering van de studietoelage.

Hiervoor zijn per 1 januari 2015:

- De aanpassingen doorgevoerd in de Renkumse verordeningen;
- Alle betrokken inwoners geïnformeerd over de wijzigingen binnen de bijstand. Zij weten hoe hoog hun uitkering zal zijn en wat de aangescherpte verplichtingen zijn en betekenen;
- Alle consulenten werk en inkomen geïnstrueerd en is de interne bedrijfsvoering hierop aangepast.

In de Participatiewet is overgangsrecht ingebouwd van een half jaar voor inwoners die in inkomen achteruit gaan (kostendelersnorm) en een overgangstermijn van één jaar voor alleenstaande ouders, die niet meteen in aanmerking komen voor een toeslag op grond van de Wet hervorming kindregelingen die met ingang van 2015 worden ingevoerd.

3.3.2 Gevolgen voor arbeidsmarktondersteuning

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) wordt vanaf 1 januari 2015 afgesloten voor nieuwe instroom. De werknemers die dan werkzaam zijn binnen de Wsw behouden hun bestaande rechten. Voor de gemeente Renkum betekent dit dat 128 werknemers in 2015 hun arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd behouden. Hiervan hebben 101 werknemers een arbeidsovereenkomst bij Permar WS en 27 werknemers een overeenkomst bij Presikhaaf Bedrijven. Daarnaast hebben nog 15 werknemers een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd bij Permar.

Permar WS blijft de uitvoerder van Wsw en heeft de opdracht om dit zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren. Gemeente Renkum is qua schaal niet in staat om de steeds verder afnemende Wsw zelf uit te voeren. In de regio is op dit moment geen beter en/of goedkoper alternatief dan Permar WS. Het zou veel onrust onder de huidige Wsw-ers veroorzaken wanneer zij naar andere werkgever moeten. Het doel is om de Wsw-ers zoveel mogelijk bij hun huidige werkgever te laten blijven werken.

De bemiddeling naar werk heeft een hoge prioriteit. Wij continueren de inspanningen die wij lokaal verrichten op dit terrein en verbreden dit naar een intensievere samenwerking met partners in de regio.

3.4 Algemene voorzieningen

Om het gebiedsgericht werken tot een succes te maken is het van belang een goed overzicht te hebben van de beschikbare voorzieningen.

In de gebiedsprofilen die worden opgesteld wordt in beeld gebracht welke voorzieningen er zijn, waar ze zich bevinden en wat het gebruik hiervan is.

Gebiedsgericht werken betekent ook integraal werken, uitgaande van de vraag van inwoners. Een sectorale benadering volstaat niet meer. Het gaat om de leefbaarheid van het gebied. Leefbaarheid heeft zowel een sociaal als een fysiek aspect, en beide kunnen niet los van elkaar gezien worden.

4 Thema's

In dit hoofdstuk beschrijven we overkoepelende beleidsthema's die door een integrale aanpak de vier decentralisaties verbinden. Deze thema's worden uitgewerkt in actieplannen.

4.1 Het persoonsgebonden budget

Inwoners die het nodig hebben, krijgen ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke situatie en behoeften. We vertrouwen daarbij op de behoefte van mensen om in vrijheid verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven. We kiezen daarom ook voor een brede inzet van het PGB model. Voor voorzieningen geldt in het algemeen dat een inwoner die een maatwerkvoorziening op basis van de Wmo 2015 of een individuele voorziening op basis van de Jeugdwet krijgt toegekend, recht heeft om te kiezen voor een persoonsgebonden budget. Deze optie nemen wij, waar mogelijk, ook op in de Participatiewet. Hiermee kan de inwoner dus zelf zorg, hulpmiddelen of voorzieningen inkopen, passend bij zijn specifieke behoeften. Hij hoeft dan geen gebruik te maken van het zorgaanbod waarvoor de gemeente afspraken heeft gemaakt met zorgaanbieders. Het voordeel van een PGB is dat de inwoner optimaal zelf regie heeft over zijn eigen ondersteuning.

Uitbetaling en controle op besteding van het PGB voor Wmo2015 en Jeugdwet is wettelijk als taak neergelegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

In de Wmo 2015 en de Jeugdwet staat dat de gemeente moet beoordelen of een aanvrager voldoet aan een aantal voorwaarden:

1. De aanvrager dan wel zijn vertegenwoordiger moet in staat zijn om de aan de PGB verbonden taken op een verantwoorde wijze uit te voeren.
2. Het zorgaanbod dat met het PGB wordt ingekocht dient aan een aantal kwaliteitsvoorwaarden te voldoen. In de Wmo 2015 is aanvullend opgenomen dat de zorg voldoende veilig, doeltreffend en cliëntgericht moet worden verstrekt.
3. Er is een derde voorwaarde, hierin verschillen Jeugdwet en Wmo enigszins. In de Jeugdwet is opgenomen dat de aanvrager duidelijk moet maken waarom het door de gemeente gecontracteerde aanbod in het gebied niet passend is in zijn specifieke situatie. In de Wmo is opgenomen dat de cliënt moet motiveren dat hij of zij de maatwerkvoorziening als PGB geleverd wil krijgen. Daarmee is de keuzevrijheid voor een PGB in de Wmo wat ruimer dan in de Jeugdwet.

4.2 Zorgvastgoed

4.2.1 Inleiding

Er verandert veel in de organisatie van het wonen met zorg. De gemeente krijgt in de nieuwe Wmo een bredere verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van kwetsbare inwoners (decentralisatie). Tegelijkertijd beperkt de rijksoverheid de toegang tot zorg met verblijf (intramurale zorg) en wordt er bezuinigd op budgetten. Het is aan de gemeente om deze veranderingen in goede banen te leiden. Daarbij gaat het om het stimuleren van de zelfredzaamheid van inwoners, de organisatie van de toegang tot professionele ondersteuning en de inkoop van zorg en ondersteuning, maar ook om het zoeken naar constructieve oplossingen voor knelpunten die zich in de loop van het transitieproces voordoen. Twee knelpunten waar de gemeente mee wordt geconfronteerd zijn de groeiende leegstand in (delen van) het intramurale vastgoed en de verwachte vraag naar nieuwe beschutte woonvormen (op basis van scheiden van wonen en zorg).

4.2.2 Leegstand in verzorgingshuizen

De rijksoverheid verhoogt de drempel voor de toegang van zorg met verblijf (extramuralisering). Alleen ouderen met (zeer) ernstige somatische of psychogeriatrische klachten komen nog in aanmerking voor intramurale zorg. Andere ouderen moeten – met hulp van hun netwerk en zonodig met ondersteuning van de gemeente – zelfstandig blijven wonen. Deze maatregel heeft tot gevolg dat de vraag naar plaatsen voor zorg met verblijf afneemt. Intramurale plaatsen bedoeld voor ouderen met een lichtere zorgvraag worden niet meer ingevuld en blijven leegstaan. Deze ontwikkeling speelt in de gemeente Renkum bovengemiddeld omdat de gemeente relatief veel intramurale zorginstellingen huisvest. Zorginstellingen zoeken naar een nieuwe invulling van deze plaatsen. Verzorgingsplaatsen kunnen deels worden omgezet in verpleegplaatsen (voor ouderen met een zware zorgvraag). De groei van de vraag naar dit soort plaatsen is echter beperkt. Een andere mogelijkheid waarnaar zorginstellingen kijken, is om zorgplaatsen om te bouwen tot zelfstandige wooneenheden voor ouderen.

In het najaar 2014 stellen wordt een beleidsdocument opgesteld waarin wij aangeven op welke wijze we hiermee omgaan.

4.2.3 Toenemende vraag naar 'verzorgd wonen'

Een deel van de ouderen geeft er de voorkeur aan te wonen in een appartement waaraan een zorg- en/of welzijnsarrangement is gekoppeld, bijvoorbeeld een aanleunwoning of een serviceflat. Een dergelijke woning geeft zekerheid dat als het nodig is er zorg thuis kan worden geboden. De vraag naar dit soort woningen in de categorie 'verzorgd wonen' zal naar verwachting toenemen als gevolg van de extramuralisering. Een deel van de ouderen die niet meer terecht kunnen in een verzorgingshuis zoekt naar een alternatief in de vorm van 'verzorgd wonen'. Zelfstandige appartementen in voormalige verzorgingshuizen kunnen in een deel van deze vraag voorzien. Aandachtspunten hierbij zijn ondermeer de woonkwaliteit, de betaalbaarheid, de diversiteit en de omvang van het aanbod. Nieuwe appartementen voor 'verzorgd wonen' moeten niet alleen nu, maar ook in de toekomst tegemoetkomen aan de vraag.

4.2.4 Aanpak

Transformatie van verzorgingshuisplekken tot zelfstandige wooneenheden kan mogelijk voorzien in een vraag naar 'verzorgd wonen' voor ouderen. Plekken waar (veel) kwetsbare ouderen wonen kunnen ook geschikt zijn als locatie voor dagbestedingsactiviteiten. Dit scheelt immers in het aantal vervoersbewegingen. Het is van belang een helder beeld te krijgen van de ontwikkeling van de vraag naar verschillende vormen van wonen met zorg, de vraag naar dagbesteding en de gewenste spreiding daarvan en van de plekken waar leegstand dreigt te ontstaan of al ontstaat in maatschappelijk (zorg-) vastgoed. Aan de hand van deze informatie stellen we een plan op voor de herbestemming van leegkomend zorg- en ander maatschappelijk vastgoed. Hierbij gaan we in ieder geval na welk vastgoed kan voorzien in ruimtevragen die ontstaan als gevolg van de extramuralisering ('verzorgd wonen') en de decentralisatie van AWBZ-taken (dagbesteding).

4.3 Vervoersvoorzieningen (collectief)

Ons doel is dat er in 2017 sprake is van gecombineerd doelgroepenvervoer met een regionale regiecentrale. Waarbij wij inzetten op het op eigen kracht of met behulp van je netwerk of fysiek/digitaal ondersteund gebruik maken van eigen vervoer/ openbaar vervoer.

In 2015 / 2016 blijft de inzet gericht op het op eigen kracht of met behulp van je netwerk of fysiek/digitaal ondersteund gebruik maken van eigen vervoer/ openbaar vervoer. Er is sprake van leerlingenvervoer, stadsregiotaxivervoer, zorgtaxivervoer en mogelijk gecontracteerd jeugdwet, nieuwe Wmo en participatiewetvervoer, waarbij zo efficiënt mogelijke verbanden worden gelegd. De mogelijke aanbesteding voor regionaal gecombineerd doelgroepenvervoer onder de vlag van een regionale regiecentrale wordt nader verkend en resulteert in een gecontracteerde aanbieder/

aanbieders in de regio Arnhem-Nijmegen.

Voor 2015 geldt: gebruikmaken van eigen vervoer en/of openbaar vervoer staat voorop. Daarnaast worden vervoersmogelijkheden binnen het sociale netwerk verkend. Voorts worden de mogelijkheden onderzocht of (tijdelijk) begeleid openbaar vervoer/ eigen vervoer mogelijk is, waarbij de insteek is om zelfstandig te leren reizen.

Voor wat betreft de gecontracteerde/ te contracteren vervoersvormen:

- Leerlingenvervoer is in 2014 voor twee schooljaren aanbesteed.
- Wij maken voor 2015 een onderbouwde keuze voor óf aanbesteding Zorgtaxivervoer óf omvorming van zorgvervoer tot een individuele maatwerkvoorziening.
- Wij overwegen verlenging van deelname aan de Stadsregiotaxi voor de periode van 31 augustus 2014 tot 31 augustus 2016.

4.4 Opgroeien en opvoeden

Ook in het jeugdbeleid gaan wij uit van de kracht van jongeren en hun opvoeders, maar wel gebaseerd op realistische verwachtingen. Wij zetten in op een goed opgroei- en ontwikkelklimaat en stimuleren en ondersteunen de normale ontwikkeling van de jongeren. Wij leggen de nadruk op het creëren van mogelijkheden en kansen, op een gezonde positieve opvoeding, een succesvolle schoolloopbaan, zicht op werk, talentontwikkeling en actief participeren in de samenleving. Daarvoor zetten wij algemene basisvoorzieningen in voor jongeren die de ontwikkeling van jongeren stimuleren en daarnaast basisbegeleiding voor opvoeders en jongeren.

De ondersteuning bij opvoeden en opgroeien begint al in het stadium voor de geboorte.

De gezondheidsaspecten van onze jeugdigen worden als een algemene voorziening uitgevoerd door respectievelijk het consultatiebureau en de GGD. Dit blijft in de toekomst ook in handen van deze specialisten.

Daarnaast hebben wij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) als netwerkorganisatie in onze gemeente ingezet. Dit netwerk zal opgaan in het gebiedsteam. Vanuit het CJG is gemeente breed de methodiek voor opvoedingsondersteuning Triple P uitgerold. Deze methodiek blijft de kern van de aanpak van eenvoudige opvoedvragen. Complexere vragen waarvoor eventueel specialistische inzet nodig is, worden tot 1 januari 2015 door Bureau Jeugdzorg opgepakt. In 2015 blijft Bureau jeugdzorg alleen nog verantwoordelijk voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en de crisisopvang. Overige vragen moeten binnen het gebiedsteam worden opgepakt. De samenwerking met het onderwijs speelt hierin een belangrijke rol, als ogen en oren voor het gebiedsteam, zodat wij signalen snel ontvangen en hierop actie kunnen ondernemen.

Als de jongere de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, valt hij/zij niet langer onder de Jeugdwet, maar onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor sommige groepen betekent dit echter dat zij in een 'zwart gat' vallen. Met name de groep LVB. Voor deze groep moeten passende afspraken worden gemaakt, mede met het oog op de aansluiting op de arbeidsmarkt.

Verder geven wij specifiek aandacht aan de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat moeten wij ook op basis van de nieuwe wetgeving (Jeugdwet en Wmo2015). Daarvoor hebben wij inmiddels de regiovisie vastgesteld en volgen wij de handvatten die hierin worden gegeven.

Voor onze eigen organisatie gaan wij ook een meldcode vaststellen. Dit is een logisch gevolg van het feit dat wij als gemeente veel in contact zijn met onze inwoners. Ook gaan wij een aandacht functionaris benoemen die zorgdraagt voor de controle op onze maatschappelijke partners, voor zover zij niet onder een andere inspectie vallen.

4.4.1 Passend onderwijs

Met ingang van 1 augustus 2014 is het onderwijs verplicht om kinderen een passende leerplek aan te bieden, dat wordt passend onderwijs genoemd. Het ministerie heeft schoolbesturen ondergebracht in grote regionale samenwerkingsverbanden. Hierbij is nieuw dat ook het speciaal onderwijs, cluster

3 en cluster 4, bij deze samenwerkingsverbanden zijn aangesloten. Deze samenwerkingsverbanden ontvangen de middelen voor zorg voor leerlingen, waaronder ook de middelen van de huidige 'rugzakje'. De rugzakjes zoals wij ze nu kennen, een individuele voorziening, verdwijnen, maar de nodige zorg moet wel worden geleverd en wordt betaald uit die zorgmiddelen. Alle scholen in onze gemeente vallen onder het samenwerkingsverband 25-06 voor het basisonderwijs zowel als het voortgezet onderwijs. Voor het basisonderwijs heeft het samenwerkingsverband, PassendWijs genaamd, ertoe besloten om de hele regio in subregio's onder te verdelen. Alle basisscholen in onze gemeente vormen tezamen één subregio. De subregio bespreekt met elkaar welke vormen van zorg voor leerlingen zij op welke wijze gaan regelen. Daarin is aandacht voor leerlingen die moeite hebben met school omdat het niveau te hoog is of omdat het niveau te laag is. Wij nemen deel aan dit overleg en focussen dan met name op de aansluiting van passend onderwijs en jeugdhulp. Omdat wij preventief werken intensiveren zodat eerder op signalen kan worden gehandeld, vragen wij aan het onderwijs om breder te kijken dan alleen de cognitieve problematiek. Immers, het onderwijs heeft een enorm bereik; zij maken de kinderen dagelijks mee. Dat is nieuw voor het onderwijs omdat als leerlingen gewoon goed presteren de noodzaak niet aanwezig is om breder te kijken, terwijl er echter wel sprake kan zijn van een bedreigende situatie voor het kind. Het onderwijs staat hier welwillend tegenover maar verzoekt ons wel om hiervoor extra middelen in te zetten. Dat betekent aanvulling op de inzet van het schoolgericht maatschappelijk werk, van de jeugdverpleegkundige, de jeugdarts en eventueel andere specialisten voor diagnostisering. Daarnaast, vanuit het uitgangspunt thuisnabij, in dit geval vindplaats nabij, wordt deze aansluiting niet meer centraal, bovenlokaal, georganiseerd, maar in samenhang met de ZorgTeams van de diverse scholen. Met deze aanpak is al ervaring opgedaan in de proeftuin in Oosterbeek. Met ingang van augustus van dit jaar wordt deze werkwijze gemeentebreed uitgerold, zodat op 1 januari 2015, als ook de Jeugdwet van kracht wordt, deze aansluiting staat en werkt.

4.4.2 Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Met de Jeugdwet en de nieuwe Wmo gaan ook taken in het kader van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling meer verschuiven naar de verantwoordelijkheid van de gemeente. In principe is dat ook een logische ontwikkeling nu de gemeente steeds meer verantwoordelijkheden krijgt die zien op het welbevinden van haar inwoners. Middelen voor de opvang in dit kader blijven voorlopig echter bij de centrum gemeente (vrouwenopvangmiddelen). In onze regio is dat Arnhem. Maar de minister heeft wel gesteld dat de centrumgemeenten meer moeten afstemmen met de regio. Hieronder valt ondermeer ook het opstellen van een regionale visie. Het concept van deze visie is eind mei door onze gemeenteraad vastgesteld. Zodra alle gemeenteraden van onze regio hierin zijn gevolgd, is de regionale visie voor de regio als geheel vastgesteld. In deze visie worden ook aanwijzingen voor de inbedding van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de lokale uitvoering van het sociaal domein gegeven. Omdat wij de visie al vastgesteld hebben kunnen wij dan ook nu al voor de uitvoering opdrachten mee geven. Voor onze eigen organisatie gaan wij ook een meldcode vaststellen, net zoals dat verplicht is voor alle maatschappelijke organisaties. Dit is een logisch gevolg van het feit dat wij als gemeente veel in contact zijn met onze inwoners (via bijvoorbeeld sociale zaken, de publieksbalie, het zorgloket maar ook onze medewerkers van ruimtelijke ordening en milieu). Ook gaan wij een aandachtsfunctionaris benoemen die zorg gaat dragen voor de controle op onze maatschappelijke partners, voor zover zij niet onder een andere inspectie vallen, opdat zij de meldcode goed hebben ingevoerd en ook goed uitvoeren, immers: papier is geduldig maar handelingsverlegenheid is vaak erg sterk. Dit betekent dat wij ook bijeenkomsten gaan organiseren ten aanzien van die handelingsverlegenheid, hoe doorbreek je die? En daaraan nauw verbonden het thema privacy, hoe ga je daarmee om?

4.5 Sport en cultuur als middel

Sport biedt mogelijkheden voor het bereiken van doelstellingen in het sociale domein. Het leent zich bij uitstek om eigen kracht en burgerparticipatie te bevorderen door mee te doen met sport of door

zich in te zetten als vrijwilliger bij sportverenigingen of sportactiviteiten. Tevens biedt sport kansen om de zelfredzaamheid van mensen met een beperking te vergroten.

Zorg- en welzijnsorganisaties hebben weinig kennis van de potentie van sport voor hun doelgroepen. De verbinding tussen sport en het sociaal domein is niet voor iedereen vanzelfsprekend en er lijken nog veel eilandjes te zijn. Er is behoefte aan partijen die de betekenis en rol van sport en bewegen in het sociaal domein zichtbaar helpen maken.

Onder het motto 'jong geleerd, is oud gedaan' steken wij in op een gezonde sportieve basis bij de jeugd en jongeren in de kernen. De belangrijkste vindplaats is hierbij de school. Verbinding en samenwerking tussen onderwijs en sport- en beweegaanbieders (verenigingen) zorgen voor een constructieve en bestendige sportinvulling voor de toekomst.

Inwoners (jong en oud) moeten kunnen blijven bewegen en sporten, ook als zij belemmeringen ervaren door lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Wij willen de krachten benutten van sportverenigingen en andere aanbieders en stimuleren ook ouderen en mensen met een beperking om mee te blijven doen. Zo kunnen sportverenigingen samenwerken met zorgaanbieders. De hele buurt benut het gebouw van de sportvereniging, waarbij jongeren een actieve rol spelen in het samenstellen van een divers activiteitenaanbod.

Uiteindelijk zorgt sport ook voor verbinding, contact en respect met en voor elkaar. Wij zetten sporten en bewegen in om sociaal isolement van mensen tegen te gaan en maatschappelijke verbondenheid te bevorderen.

Wij gaan uit van een vraaggericht sportaanbod. Voorbeelden binnen het huidige sportaanbod zijn de inzet van de buurtsportcoach in Renkum/Heelsum, de leefstijlcoach in Doorwerth, sportbuurtwerk Solidez en onze aansluiting bij het samenwerkingsverband Uniek Sporten. Deze activiteiten gaan we met gebruikmaking van de gebiedsprofielen en in afstemming met de professionals binnen het gebiedsteam gemeentebreed uitrollen.

Kunst en cultuur biedt eveneens mogelijkheden voor het leveren van een bijdrage aan het bereiken van deze doelstellingen. Er wordt in 2015 een hernieuwde beleidsvisie Kunst en cultuur opgesteld

4.6 Thema veiligheid

Er zijn meerdere raakvlakken tussen de taken van de gemeente in het sociaal domein en het thema veiligheid. Het sociaal beleid is er op gericht mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen. De ondersteuning van mensen met een zorgvraag is er op gericht mensen zo zelfredzaam mogelijk te laten zijn. Soms leidt het zelfstandig thuis wonen van kwetsbare mensen die voorheen in een beschermende woonomgeving verbleven tot probleemsituaties. Oudere mensen kunnen bijvoorbeeld vallen, of mensen met dementie kunnen in huis vergeten het gas uit te zetten.

Door veranderingen binnen de langdurige zorg blijven er meer mensen weer gewoon in de wijk wonen, bijvoorbeeld mensen met een psychiatrische aandoening of jongeren met een licht verstandelijke handicap. Dit soort situaties kan leiden tot overlast voor omwonenden, mantelzorgers en een gevaar opleveren voor de mensen zelf.

Situaties zoals hierboven geschetst hopen we te voorkomen of snel te signaleren door gebiedsgericht te gaan werken. Buurtbewoners moet duidelijk zijn dat ze dergelijke signalen kunnen melden bij het gebiedsteam.

Onder 4.4.2 zijn we al ingegaan op de zaken die de gemeente moet gaan regelen op het gebied van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Een ander veiligheidsaspect betreft de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte. Het beleid op dit terrein dient Wmo-proof te zijn. Steeds dient rekening gehouden te worden met het feit dat er geen belemmeringen mogen worden opgeworpen voor mensen met beperkingen.

Maart 2014 heeft de VNG een brief aan alle gemeenten gestuurd waarin aandacht wordt gevraagd voor het verbinden van het veiligheidsbeleid en het sociaal domein.

Thema's die in deze brief worden genoemd zullen worden meegenomen in het nieuwe integrale beleidsplan veiligheid dat door de gemeente dit jaar wordt opgesteld. Een thema dat wordt genoemd is o.a. de rol van de casusregisseur. De rol van een casusregisseur is van groot belang bij het in praktijk brengen van uitgangspunt één huishouden, één plan, één regie. Deze rol wordt van nog groter belang in casuïstiek waar moet worden samengewerkt tussen de zorg- en veiligheidsketen. Denk bijvoorbeeld aan "multi-problem" - gezinnen. Hierin heeft de politie een belangrijke taak en kan het gebiedsteam ondersteunen in het opstellen van verdere uitwerkingsplannen. Daarnaast is de politie een schakel binnen het domein veiligheid en zorgt voor de verbinding met o.a. het veiligheidshuis en het Openbaar Ministerie.

4.7 Werkgeversdienstverlening

4.7.1 Keuze arbeidsmarktregio

In alle 35 arbeidsmarktregio's van Nederland worden werkbedrijven georganiseerd. Eén van de taken die het werkbedrijf moet oppakken is het vormgeven van werkgeversdienstverlening. De gemeente Renkum maakt onderdeel uit van arbeidsmarktregio Gelderland-Midden (regio Arnhem). Voor wat betreft de de Wsw heeft Renkum een gemeenschappelijke regeling met Permar WS, liggend in arbeidsmarktregio FoodValley. Een honderdtal Renkumse Wsw-ers werkt bij de Permar WS; circa 25 Renkumse Wsw-ers werkt bij Presikhaaf Bedrijven, het Wsw-bedrijf van regio Arnhem. Tot nu toe hebben wij deelgenomen aan de voorbereidingen op de Participatiewet in de beide regio's en hebben wij vooralsnog geen keuze gemaakt vanwege de onzekerheid in wetgeving en vormgeving van de werkbedrijven. Vanuit SUWI-wetgeving is het wenselijk een keuze te maken voor een van deze regio's. Voor het eind van dit jaar willen wij een keuze maken.

4.7.2 Gereedheidskist voor werkgevers

De regionale gereedheidskist voor werkgevers bestaat uit instrumenten die het aantrekkelijk maken om mensen met een arbeidsbeperking dienst te nemen. De landelijke werkkamer schrijft de arbeidsmarktregio's voor uit welke voorzieningen deze gereedheidskist minimaal moet bestaan. De gemeente Renkum wil voorzieningen vormgeven die voor werkgevers goed, flexibel, eenvoudig en eenduidig zijn. Het inzetten van de voorzieningen is maatwerk gericht op het goed "matchen" van de werknemer en de werkgever. De minimale voorzieningen zijn:

- Loonkostensubsidie;
- No riskpolis (beperken ziekterisico);
- Jobcoachvoorziening;
- Vast contactpersoon voor werkgevers;
- Groepsdetachering;
- Werkplekaanpassingen;
- Expertise en dienstverlening voor jobcreatie en jobcarving;
- Voortgang van de voorzieningen wanneer een werknemers verhuist.

Doel is dat de instrumenten in de gereedheidskist goed werken en de investering naar behoren bijdraagt dat mensen met een arbeidshandicap zo regulier mogelijk werken. Vanaf 2015 moet de basis van de gereedheidskist klaar zijn voor gebruik.

4.7.3 Lokale Renkumse aanpak

Gemeente Renkum heeft in de Economische visie geformuleerd te streven naar een robuuste economische ontwikkeling. De bedrijvencontactfunctionaris is het centrale aanspreekpunt. Werkgelegenheid en in het bijzonder voor mensen met een arbeidsbeperking hoort hier onderdeel van uit te maken zoals de informatie over de mogelijkheden om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. Dit moet een proactief karakter hebben en vraagt een tijdsinvestering. In het

thema duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen verdient het thema werkgelegenheid voor mensen met een arbeidshandicap en een afstand tot de arbeidsmarkt een plek. Om dit te realiseren is er integraal gemeentelijk plan van aanpak nodig.

4.7.4 Gemeente Renkum als voorbeeldwerkgever

We leggen koppelingen met andere beleidsterreinen zoals duurzaamheid en de participatie van arbeidsgehandicapten. Wij geven het goede voorbeeld daar waar het gaat om de arbeidsparticipatie van mensen met een arbeidsbeperking. De overheid heeft zich garant gesteld voor 25.000 banen voor mensen met een handicap. Ook wij leveren hier een bijdrage aan. Dit betekent dat wij tot 2025 15 volwaardige arbeidsplekken voor mensen met een arbeidsbeperking creëren.

4.8 Participatie naar vermogen

Uitgangspunt van de Participatiewet en van ons is dat mensen primair zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden en behouden van betaald werk. Daar waar nodig ondersteunen wij mensen met een uitkering op grond van de Participatiewet bij het vinden van een baan. Wij zoeken hierbij samenwerking en afstemming met educatie, om maatwerk te bewerkstelligen. Inwoners met een bijstandsuitkering arbeidsparticipatie naar vermogen een verplichting. Het is de eigen verantwoordelijkheid van deze inwoners en in principe moeten zij op eigen kracht weer aan het werk zien te komen. Financieel zelfstandig zijn is de belangrijkste pijler van eigen kracht. Wij spreken inwoners hier bij het aanvragen van een uitkering op aan om te voorkomen dat iemand afhankelijk wordt van een bijstandsuitkering. Met de komst van de loonkostensubsidie spreekt de Participatiewet van loonwaarde.

4.8.1 Tegenprestatie naar vermogen

Als mensen geen werk hebben of onvoldoende inspanningen verrichten om aan werk te komen, vraagt de gemeente een tegenprestatie in ruil voor een uitkering. Een tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing van werk voor anderen. Waar mogelijk combineren wij dit met gemeenschapstaken die anders niet worden uitgevoerd. Ook het verrichten van vrijwilligerswerk kan worden gezien als een vorm van tegenprestatie. Bij een tegenprestatie naar vermogen gaat het om het opleggen van normale burgerlijke verplichtingen of kleine gemeenschapdiensten. Wij stimuleren gebiedsgerichte activiteiten die een toegevoegde waarde hebben. Ons uitgangspunt daarbij is dat de inwoner zelf een activiteit zoekt, op basis van vrijwilligheid. Welzijnsinstellingen en verenigingen bieden plekken voor tegenprestatie. Inzet op basis van vrijwilligheid is voor de gemeente beperkt in uitvoering en kosten. Wij willen het Participatiebudget in tijden van hoge werkloosheid inzetten voor inwoners die gemotiveerd zijn om weer aan de slag te gaan. Dit biedt de beste kansen op succes. Wij vinden tegenprestatie naar vermogen geen instrument voor het handhaven uitkeringsverplichtingen. Dat leidt al gauw tot discussies over dwangarbeid of verdringing van regulier werk.

In 2017 is tegenprestatie naar vermogen een normale burgerverplichting en inwoners die een uitkering ontvangen, leveren een tegenprestatie binnen hun mogelijkheden. Vooruitlopend op de verplichting in de Participatiewet om de tegenprestatie als plicht op te nemen zijn wij in 2014 gestart om alle inwoners die een uitkering ontvangen, op een positieve en stimulerende wijze informatie te geven over tegenprestatie. De gemeente monitort en evalueert de deelname, samenwerking en resultaten jaarlijks.

4.8.2 Nieuwe doelgroep

Een nieuwe verantwoordelijkheid voor de gemeente is de arbeidsparticipatie van inwoners met een arbeidshandicap met arbeidsvermogen. Hiervoor zouden zij recht hebben op Wajong-uitkering en/of een Wsw-indicatie aanvragen. De gemeente Renkum heeft ten opzichte van het landelijk gemiddelde 50% meer wajongeren. Op basis van de cijfers van het ministerie is de nieuwe instroom de eerste jaren laag (minder dan 10 in 2015, rond 28 in 2016, maar deze loopt op naar structureel 120

inwoners in 2021)². Deze inwoners zijn straks niet meer apart herkenbaar. Wij passen waar nodig werkprocessen aan en betrekken de expertise van het gebiedsteam voor de eerste diagnose van de arbeidsmogelijkheden met behulp van de brede vraagverheldering. Waar nodig zullen wij voor een aantal ondersteuningsvraagstukken externe expertise in de vorm van advies moeten inkopen, zoals bij het UWV divisie Sociaal Medische Zaken.

Ruim 1/3 deel van de voormalige wajongeren komt direct van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkscholen. Op school is een goed beeld van de arbeidsmogelijkheden en hebben leerlingen al praktijkstage gedaan. Wij geven prioriteit aan deze groep in de uitvoering zodat zij zich vanuit school door kunnen ontwikkelen. Om deze aanpak te realiseren organiseren wij ingaande 2015 (regionale) inkoop van expertise en advies, onderzoeken wij de noodzaak om de lokale kennis uit te breiden met een arbeidsdeskundige en organiseren wij (regionaal) de aansluiting bij het (speciaal) onderwijs.

4.8.3 Arbeidsmarktondersteuning

Wij bieden arbeidsmarktondersteuning afgestemd naar de mate waarin mensen productief zijn (loonwaarde) en begeleidingsbehoefte hebben (coaching op de werkvloer). Wij onderscheiden drie groepen die ieder een andere "arbeidsmarkt" en dienstverlening vragen. De inzet van voorzieningen is maatwerk.

DOELGROEP	VOORZIENINGEN	MOGELIJKE UITVOERINGSORGANISATIE
80%-100% loonwaarde Volledig regulier werk binnen 6 maanden (17% huidige WWB-ers)	- Eigen kracht - Waar nodig met beperkte ondersteuning	- Uitzendbureaus - Sociale zaken - UWV werkplein
40%-80% loonwaarde Regulier werk met ondersteuning binnen 1 jaar (40% huidige WWB-ers)	- Garantiebannen - Loonkostensubsidie - Jobcoaching - No riskpolis - Individuele detachering - Groepsdetachering	- Sociale ondernemers - Sociale zaken - Uitzendbureaus - Re-integratiebedrijven - Permar WS
0%-40% Beschermd werken (44% huidige WWB-ers)	- Dagbesteding - Participatieplaats - Vrijwilligerswerk	- gebiedsteam - Zorgorganisaties - Lokale burgerinitiatieven - Sociale ondernemers - Welzijnsorganisaties - Permar WS

1. Volledig regulier werk binnen 6 maanden

Wanneer een inwoner beschikt over een beroepskwalificatie en werkervaring is hij over het algemeen zelfredzaam om een baan te vinden. Het UWV biedt basisondersteuning en wij bieden daarnaast een kortdurende ondersteuning zoals sollicitatietraining, gebruik internet, stimuleren van netwerken en ontmoeting.

2. Regulier werk met ondersteuning binnen 1 jaar

Wanneer een inwoner een bijdrage kan leveren op de arbeidsmarkt, maar een voorziening nodig heeft om aan de slag te komen, heeft dienstverlening de hoogste prioriteit. Met de komst van de structurele loonkostensubsidie komt de deelname aan de arbeidsmarkt voor meer mensen in zicht. Gemeenten moeten vanaf 2015 zicht krijgen op de nieuwe mogelijkheden. Deze dienstverlening bieden wij vooral via het regionaal werkbedrijf.

² Bron: Memorie van Toelichting Participatiewet; bewerking Berenschot

De gemeente Renkum kiest ervoor om vanaf medio 2014 de arbeidsmogelijkheden van deze groep mensen in beeld te brengen en waar mogelijk te benutten door een (tijdelijk) samenwerkingsverband te sluiten met Randstad. Het gezamenlijk team brengt de arbeidsmogelijkheden in beeld en bemiddelt mensen met kansen naar regulier werk via het netwerk van Randstad. Wij verwachten dat er met de marktgerichte benadering van Randstad toch 30% van deze groep uiteindelijk duurzaam regulier werk vindt zonder structurele ondersteuning. Wanneer tijdens screening blijkt dat dit niet tot de mogelijkheden behoort, brengen wij met de inwoner de mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte in beeld. In 2015 blijft de focus liggen op het ondersteunen van mensen die met tijdelijke ondersteuning toch duurzaam regulier werk kunnen vinden. Daarnaast gaan wij in 2015 op beperkte schaal, waarbij de noodzaak vaststaat, mensen ondersteunen met structurele voorzieningen zoals loonkostensubsidie en jobcoaching. Vanaf 2017 willen wij de balans gevonden hebben in een optimale mix van dienstverlening voor tijdelijke ondersteuning en het bieden van noodzakelijke structurele ondersteuning.

3. Beschermd werken

Wanneer er (nog) geen mogelijkheden op de arbeidsmarkt zijn, kunnen mensen nog steeds een zinvolle maatschappelijke bijdrage leveren. Dit kan zijn in de vorm van participatieplaatsen (onbetaald), arbeidsmatige dagbesteding (onbetaald), vrijwilligerswerk of beschutte werkplekken (in loondienst). Doel van deze plekken is dat mensen van waarde kunnen zijn en zich kunnen ontwikkelen. Dit betekent dat dagbesteding voor deze groep arbeidsmatig moet zijn. Hierdoor ontstaat een koppeling tussen de instrumenten van de Participatiewet en de WMO. Ontwikkelen kan ook betekenen dat mensen basisvaardigheden leren om te kunnen participeren zoals taal- en rekenvaardigheid.

In 2015 leggen wij de focus van het organiseren van onbetaalde plekken in samenwerking met maatschappelijke organisaties, verenigingen, zorginstellingen, sociale ondernemers en onderwijs zoveel mogelijk binnen de eigen leefomgeving. Het doel is als eerste om een verscheidenheid aan plekken te organiseren. Hiervoor is een beleidskader voor arbeidsmatige dagbesteding nodig en een plan van aanpak waarin ruimte is voor geïnteresseerde organisaties om mee te kunnen denken en initiatieven in te brengen/vormgeven.

In 2016 evalueren wij de mogelijkheden en de ervaringen van mensen en besluiten of het inzetten van de nieuwe voorziening beschermd werken op basis van een dienstverband noodzakelijk is. Met deze aanpak willen wij zoveel mogelijk mensen die een ondersteuningsbehoefte hebben dienstverlening bieden en voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan door de financiële beperkingen.

4.9 Cliënt-/burgerparticipatie

In de Wet maatschappelijke ondersteuning, in de Participatiewet en in de Jeugdwet is een verplichting opgenomen om inwoners medezeggenschap te geven in het beleid en ze te raadplegen om te waarborgen dat het beleid voldoende aansluit bij de daadwerkelijke ondersteuningsbehoefte.

Op dit moment bestaan er in de gemeente Renkum een Wmo- en WWB-adviesraad, en in regionaal verband een Wsw-adviesraad. De raakvlakken tussen de verschillende beleidsvelden worden steeds groter, reden waarom we ook werken met een integraal beleid voor de decentralisaties. De vraag is of de huidige adviesstructuur, met drie aparte adviesraden, nog goed aansluit op de ontwikkelingen in het sociaal domein. We zijn in gesprek met de Wmo-, Wwb-, en Wsw- adviesraad over de doorontwikkeling van de adviesraden in de komende jaren. Daarnaast zullen we ook voor de jeugdwet een vorm van cliëntparticipatie in moeten richten. Het transitiebureau Jeugd heeft aangekondigd dit jaar met voorstellen voor een protocol te komen dat gebruikt kan worden om dit vorm te geven. In de gemeente is het initiatief genomen tot het opzetten van een jongerenraad. Wij

zullen dit initiatief ook meenemen in de verdere uitwerking van de participatie binnen de Jeugdwet.

Burgerparticipatie in het algemeen is binnen de gemeente al jarenlang onderwerp van gesprek. De status van de Dorpsplatforms als adviesorgaan van het college is sinds 1 januari 2014 opgeheven. Dorpsplatforms zijn een van de vele maatschappelijke partners voor de gemeente. Zij zullen samen met andere actieve inwoners deel uitmaken van het informele netwerk waar het gebiedsteam nauw mee samenwerkt. Door gebiedsgericht te werken, dicht bij de inwoners en gebruik makend van de kracht van de buurt, geven wij de komende jaren burgerparticipatie een extra impuls.

Het onderwerp burgerparticipatie maakt deel uit van de nota besturingsfilosofie, die in september in de raad wordt besproken. In de nota zal worden ingegaan op de vraag hoe de politieke betrokkenheid van inwoners vergroot kan worden.

Verdere initiatieven:

1. In de gemeente is in de twee regionale proeftuinen ervaring opgedaan met werken vanuit buurtkracht met behulp van netwerken in de buurt (zie hoofdstuk 2).
2. In regionaal verband wordt gewerkt aan het thema burgerparticipatie: in de regio is een regionale ambtelijke werkgroep burgerparticipatie gestart in 2013 waar de gemeente Renkum ook aan deelneemt.
In september 2014 worden de adviezen van de regionale werkgroep gepresenteerd tijdens een regionale bijeenkomst.
3. In Renkum / Heesum is in het voorjaar 2014 een pilotproject gestart rond het gebiedsgericht werken.
In het gebied wordt onderzocht hoe een sociaal gebiedsteam er uit komt te zien vanuit het perspectief van de inwoner. Aan de hand van gesprekken met inwoners wordt het formele en informele netwerk in het gebied in kaart gebracht.
De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen bij de doorontwikkeling van het gebiedsteam.
4. In navolging van de verzelfstandiging van de dorpsplatforms onderzoeken we samen met hen hoe hun rol in relatie tot het gebiedsteam op een passende wijze kan worden ingevuld.

4.10 Cliëntondersteuning (MEE)

Om het mogelijk te maken dat onze inwoners in eigen regie zelfstandig oplossingen voor hun hulpvraag vinden, maken wij gebruik van regelhulp en gaan wij mogelijk gebruik maken van de Eigenkrachtwijzer en de Quli-omgeving om onze inwoners laagdrempelig, snel én overzichtelijk en zo op maat mogelijk te kunnen informeren. Dit verkennen wij nader.

Voor die inwoners met een vraag die verdere verduidelijking nodig heeft, dan waartoe het inzicht via digitale mogelijkheden kan worden verkregen, kan tijdelijke ondersteuning in de vorm van cliëntondersteuning worden ingezet om tot vraagverheldering te kunnen komen en inwoners zo op route te zetten naar het zoeken van een eigen oplossing, al dan niet met behulp van hun omgeving. Deze vorm van cliëntondersteuning wordt geboden door het gebiedsteam. Het gaat daarbij om cliëntondersteuning over de volledige scope van de transities, waarbij de specifieke expertise van MEE met betrekking tot cliëntondersteuning voor lichamelijke, verstandelijke en zintuiglijk gehandicapten geborgd wordt via een regionaal transitiearrangement voor de periode van 2015 en 2016. Deze regionale afspraken worden in de periode van juni tot oktober uitgewerkt met betrekking tot de aard, omvang, (kwaliteits)eisen en voorwaarden van de onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE aan inwoners met een beperking in de regiogemeenten in de regio Arnhem, waarbij er ruimte is voor het geven van onze Renkumse kleur aan deze afspraken met MEE.

4.11 Integraal minimabeleid

Het huidige minimabeleid bestaat uit verschillende los van elkaar staande elementen met eigen regels en werkwijzen (RenkumKaart, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en deelname Jeugdsportfonds). In de gemeente Renkum willen we toe naar integraal minimabeleid, waarin de mogelijkheden om maatschappelijk te participeren en financiële ondersteuning van mensen met een laag inkomen op elkaar zijn afgestemd. Gedacht wordt o.a. over aansluiting bij het Jeugdcultuurfonds.

Integraal minimabeleid maakt het mogelijk dat de effecten van het minimabeleid voor alle inwoners gemeten en dus gekend kunnen worden (geen overlap en geen blinde vlekken). Hierdoor wordt sturing op gewenste maatschappelijke effecten voor minima mogelijk.

Doel 2014: Een integrale meerjarenbeleidsplan minimabeleid wordt aan de raad voorgelegd. De lokale invulling van de besteding van de middelen voor de Wet tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten (Wtcg) en de Compensatieregeling Eigen Risico (CER) worden daarin meegenomen.

Doel 1 januari 2015: Er zijn binnen de beschikbare middelen afgewogen en passende keuzes gemaakt voor de inzet van het budget voor minimabeleid, waarin zowel preventie van maatschappelijke uitval als ook de bevordering van maatschappelijke participatie van inwoners van Renkum met elkaar in evenwicht zijn.

Doel 1 januari 2017: De inzet van middelen voor minimabeleid sluiten aan op signalen van inwoners in het gebiedsteam. Maatwerk dat aansluit bij de situatie van (groepen) inwoners blijft het uitgangspunt.

5 Verwerving, monitoring en evaluatie

Dit hoofdstuk richt zich voornamelijk op verwerving ((regionale) inkoop en -inkoopstrategie) als aspect van sturing en als gevolg van de ex ante evaluatie die in de afgelopen perioden heeft plaatsgevonden.

5.1 Monitoring en evaluatie

Verwerving vindt plaats op basis van evaluatie. Dit is de zogenaamde ex ante evaluatie (evaluatie vooraf). Dit gaat over de huidige vraag, het volume en de kwaliteit van het huidige gebruik van het aanbod van zorgaanbieders. Deze ex ante evaluatie heeft in de afgelopen maanden plaatsgevonden. Vanuit het rijk heeft deze evaluatie geleid tot een budgettaire bijstelling in de meicirculaire 2014 ten opzichte van de decembercirculaire 2013. Op basis van de herinterpretatie van het woonplaatsbeginsel heeft dit voor onze gemeente geresulteerd in een nadeel. Regionaal heeft een uitvraag plaatsgevonden met betrekking tot hetzelfde gebruik. Dit betrof met name volume en budget bij de aanbieders. Kwaliteit is nauwelijks nog in beeld gebracht. Kennis over het gebruik is noodzakelijk voor gemeenten om afspraken te maken en contracten af te sluiten met de aanbieders. Monitoring is de tweede fase van evaluatie en vindt plaats gedurende de uitvoering en betreft het volgen van het gebruik van zorg en hoe zich dat verhoudt tot de vraag en de verwerving, zijn die goed op elkaar afgestemd en wat betekent dat voor de komende jaren? Het resultaat van de monitoring levert een eind evaluatie op (3^e fase) die nodig is voor de verticale en horizontale verantwoording (begrotingscyclus) en planning van de voortgang (beleidscyclus).

5.2 Algemene uitgangspunten verwerving

Als het gaat om verwerving van zorg bestaat een onderscheid voor de inkoop van voorzieningen jeugdzorg, Wmo2015 en participatie naar vier niveaus:

- a. Landelijke voorzieningen die door de VNG via een raamcontract worden ingekocht en waarvan het gebruik per gemeente wordt afgerekend.
- b. Voorzieningen die we bovenregionaal oppakken via afspraken in G7 verband (de zeven samenwerkende regio's van de provincie Gelderland) wat resulteert in raamcontracten en afrekening per gemeente op basis van gebruik waarbij een 90% norm geldt van budgetgarantie omdat het onwenselijk is dat deze aanbieders 'omvallen'.
- c. Regionale voorzieningen, die regionaal worden verworven en gemonitord, zo mogelijk lokaal (toegang) worden uitgevoerd, die via het regionale samenwerkingsverband Arnhem worden aangestuurd en die in raamcontracten op volume en budget afspraken worden geeffectueerd. Arnhem wordt voor voorbereiding en onderhandeling hiervan gemandateerd. (hierbij geldt een budget garantie van 65% voor huidige aanbieders).
- d. Lokale voorzieningen, die lokaal worden verworven, gemonitord, uitgevoerd en bekostigd.

De afweging lokaal of regionaal is gebaseerd op een aantal duidelijke criteria.

1. Wettelijk verplicht (zoals bijv. Residentiële zorg en crisisopvang, Kindertelefoon -allen uit de nieuwe Jeugdwet-, vallend onder niveau a en b);
2. Regionaal overeengekomen verplichtingen (o.a. Regionaal Transitie Arrangement Jeugd, uitvoering taken bestaande Gemeenschappelijke Regelingen, Bureau Jeugdzorg (BJZ, vallend onder niveau c);
3. Benodigde kennis en infrastructuur op het sociale domein is lokaal niet of in onvoldoende mate aanwezig, vallend onder niveau a, b en c;
4. Alleen doelmatig in te kopen op regionaal niveau (voldoende aantallen tegen marktconforme

- tarieven, zoals bedoeld onder niveau c);
5. Regionaal niveau nodig voor het beheersen van risico's (veiligheid, financieel) vallend onder niveau c;
 6. Regionale positionering van de gemeenten noodzakelijk ten opzichte van regionale aanbieders, vallend onder niveau c;
 7. De mogelijkheden om lokaal maatwerk te realiseren, vallend onder niveau c en d;
 8. Regionaal inkopen aantoonbaar leidt tot betere dienstverlening voor de inwoners van Renkum, vallend onder niveau c.

5.3 Regionale paragraaf Jeugdzorg en Wmo2015

In regionaal verband (BReSDO)) is afgesproken dat de verwerving en monitoring centraal wordt aangestuurd door Arnhem ten behoeve van een regionale strategische alliantie in het sociaal domein. De centrale sturing heeft tot doel om te zorgen dat op tijd en met kwaliteit de verwerving en monitoring van de regionale taken in de decentralisaties worden verricht. Het resultaat is een contractering met aanbiedende partijen die op inhoud voor alle gemeenten vergelijkbaar is maar qua volume en uitvoeringspraktijk kan variëren.

Er is een beslisstructuur vastgesteld die recht doet aan de bestuurlijke inbreng en betrokkenheid van de portefeuillehouders in de overige gemeenten van de regio. Op 14 maart 2014 is in de regio Arnhem door het BReSDO vastgesteld welke taken regionaal worden opgepakt. Globaal komt het erop neer dat de basiszorg lokaal wordt georganiseerd en de specialistische- en maatwerkvoorzieningen regionaal worden opgepakt. De volledige tekst van de regionale paragraaf maakt integraal onderdeel uit van de onderstaande beslispunten die hierop zijn gebaseerd (bijlage 1 bij hoofdstuk 5).

5.4 Verwerving bovenregionale taken jeugdhulp

Naast de regionale verwerving moet ook hele specifieke zorg worden verworven. Daarvoor hebben de 7 regio's in Gelderland elkaar opgezocht (G7). Het voorstel (bijlage 5 bij hoofdstuk 5) voor verwerving betreft een budgetgarantie van 90%. Dit wijkt af van het landelijke advies dat uitgaat van 100% budget garantie. Daarnaast wordt voorgesteld om te zorgen voor reserve bedden, exclusief dienstverlening. Gezien de ernst van de aanleiding voor deze specifieke zorg is het advies om hiermee in te stemmen. Daarnaast houdt het bovenregionale voorstel tevens beslispunten in omtrent de projectorganisatie met betrekking tot de verwerving. Het advies is om ook hiermee in te stemmen.

5.5 Lokale verwerving

Naast de verwerving van zorg op landelijk, boven regionaal en regionaal niveau, verwerven wij zorg op lokaal niveau. Dit betreft lichte zorg en ondersteuning, en ondersteuning die gericht is op preventie en versterking van eigenkracht. Deze vormen van zorg en ondersteuning zijn niet nieuw en worden op basis van subsidieverstrekking verworven. Subsidieverstrekking moet hier worden gezien als de publiekrechtelijke weg van betaling in plaats van een privaatrechtelijke contractvorm. Samen met de aanbieders wordt er vooraf afgestemd op welke wijze en met welk doel deze algemene voorzieningen worden vorm gegeven.

Vanuit de kanteling komt nog meer de nadruk te liggen op het maken van afspraken op resultaat niveau, gebaseerd op de vraag van onze inwoners. Om deze resultaatsturing waar te kunnen maken moeten wij op een andere manier onze vraag bij de aanbieders brengen. Daarin staat samenwerking om een bedoeld resultaat te bereiken voorop. Vanuit dat resultaat moeten aanbieders gezamenlijk afstemmen wat hun bijdrage hierin kan zijn. Daarmee wordt dan gestuurd op wat zij hebben en kunnen en wordt voorkomen dat iedereen opnieuw een wiel gaat uitvinden en het allemaal zelf gaat doen waardoor er dubbelingen ontstaan. Er gaat een dwang op samenwerken vanuit. Wij beogen daarmee de ruimte te geven aan nieuwe initiatieven en organisaties, klein en groot, om met

vernieuwende ideeën te komen (innovatie).

Deze vorm van werken wordt maatschappelijk aanbesteden genoemd. De wijze waarop uiteindelijke betaling plaatsvindt kan nog steeds subsidie zijn, onze ASV is hierop berekend.

Rekening houdend met alle rechten en plichten die voortkomen uit subsidierelaties, willen wij in 2016 op basis van maatschappelijk aanbesteden een pilot draaien voor jeugd- en jongerenwerk, sportbuurtwerk en mantelzorg en vrijwilligerswerk. De voorbereidingen hiervoor worden getroffen in 2015.

6 Financiën

In de kadernota is beschreven wat de opgaven vanuit de decentralisatiewetten zijn, hoe we de benodigde transformatie willen vormgeven met oog voor continuïteit en hoe we een eerste belangrijke stap in de transformatie willen zetten door het inrichten van het gebiedsteam. Hieronder vertalen we onze aanpak in een aantal concrete inhoudelijke en financiële uitgangspunten, waarbij wordt opgemerkt dat we in dit hoofdstuk alleen de aanvullende budgetten tonen t.o.v. de bestaande taken op deze beleidsterreinen. We willen financieel aansluiten op de aanvullende middelen 2015.

6.1 Inhoudelijke en financiële uitgangspunten

Algemeen (bestaande en nieuwe taken)

1. Het doel is een integrale benadering van jeugd, Wmo en participatie en inbedding daarvan in het reguliere gemeentelijk beleid alsmede een soepele overgang voor jeugd en Wmo.
2. In een periode van twee jaar wordt gewerkt aan de transformatie vanuit een integrale aanpak van de 4D's. Aanbieders worden hier structureel bij betrokken.

Specifiek voor nieuwe taken Jeugd en Wmo

3. Basis voor de contractering van de Wmo en Jeugdwet in 2015 is het budgettaire kader 2015, waarin de Rijkskortingen 1 op 1 zijn verdisconteerd. De stelselwijziging wordt onder verantwoordelijkheid van het Rijk ingezet. De kortingen zijn daarmee afkomstig van het Rijk en niet van de gemeente. Door een gerichte contractering in te zetten waarin we een mix van (wettelijke) zorgcontinuïteit, gebiedsgerichte inzet en innovatie afspreken, worden de randvoorwaarden gecreëerd waarbinnen de kwaliteit van zorg en ondersteuning wordt gegarandeerd binnen de daarvoor beschikbare budgetten.
4. Bovenop de Rijkskortingen, passen we de volgende reserveringen als uitgangspunt toe:
 - i. 2% uitvoeringskosten; dit budget is nodig om backofficetaken, extra beleids- en ondersteuningscapaciteit en automatisering vorm te geven³.
 - ii. 3% voor innovatie (vooralsnog alleen voor Jeugd en Wmo); dit budget is bedoeld voor het anders vormgeven van de uitvoering door de zorgaanbieders, waardoor er middelen beschikbaar zijn om deze innovatie(s) te bekostigen.
5. Er wordt 3,76% (alleen Jeugdwet) van het naar gemeenten verdeelde macrobudget 2012 gereserveerd. Dit is gebaseerd op het landelijke transitiearrangement Jeugdzorg. Het doel is om in aanvulling op regionale transitiearrangementen te komen tot afspraken met aanbieders van bepaalde specialistische functies⁴. Deze extra (landelijk VNG) functies zijn:
 - a. Gespecialiseerde universitaire jeugd GGZ, civielrechtelijke en strafrechtelijke jeugdpsychiatrie, specialistische autismezorg, forensisch-medisch onderzoek bij minderjarigen, voedselweigering bij jonge kinderen en adoptiezorg.
6. In principe geldt een transformatieperiode van 2 jaar (2015 en 2016) waarbij er per jaar wordt gecontracteerd (BJZ wordt voor twee jaar gecontracteerd, dit is regionaal afgesproken; MEE wordt in de gemeente Renkum eveneens voor 2 jaar gecontracteerd, vanwege deelname aan gebiedsteams). Eventuele frictiekosten liggen bij de betrokken aanbieder(s) die binnen het sociaal domein werkzaam zijn.
7. Budgetgarantie: In het afsprakenkader wordt de budgetgarantie opgenomen, dat voor alle bestaande aanbieders 65%⁵ van het budget in 2015 beschikbaar is, mits voor het overige

³ Er zal moeten blijken in hoeverre deze 2% voldoende dekkend is; eventuele herschikking binnen het sociaal deelfonds.

⁴ In eerste instantie was dit 2,2% o.b.v. het landelijk transitiearrangement. Door een uitbreiding van de landelijke lijst (zie boven) stelt de VNG dat een reservering van gemiddeld 3,76% per gemeente noodzakelijk is. Voor alle onder de landelijke afspraken vallende zorgfuncties maakt de VNG een raamcontract met vastgestelde prijs en gemeenten (of regio) rekenen af op basis van het daadwerkelijk gebruik.

⁵ 65% is daarbij het minimum (nieuwe cliënten - niet vooraf vastgelegd - kunnen uiteindelijk zorgen voor meer volume). Daar waar bij

wordt voldaan aan het afsprakenkader. Deze afspraak is gebaseerd op het gemiddelde van de doorlopende indicaties van 2014 naar 2015. Voor AMHK, MEE, aanbieders van thuiszorg (HH) en BJJ gelden afwijkende afspraken. Het basisjaar voor het berekenen van deze budgetgarantie is in principe 2013. Voor het jaar 2016 wordt gaandeweg 2015 gezien of alsnog 65% nodig is.

8. In een ander hoofdstuk is als beslispunt opgenomen om de budgetgarantie van 65%⁶ voor bestaande aanbieders in 2015 te autoriseren.

6.2 Budgettair kader

De gemeente krijgt de middelen van Rijksweg over met een taakstelling. Er gelden gedifferentieerde kortingen, die uiteindelijk resulteren in een totaalpercentage waarmee het macrobudget per decentralisatie wordt gekort.

De definitieve cijfers 2015 voor Jeugdzorg en Wmo zijn bekendgemaakt in de Meicirculaire 2014. Zoals eerder is aangegeven gaan we in op dit aanvullende 2015 budget. Met ingang van 2016 wordt een verdeelmodel ingevoerd. Dit gaat leiden tot een herverdeeleffect per gemeente (voordelig of nadelig). Uiterlijk in de septembercirculaire 2014 (Wmo) / eind december 2014 (Jeugdzorg) wordt het verdeelmodel definitief vastgesteld en wordt de uitkomst per gemeente duidelijk. Voor participatie wordt vanaf 2015 direct gewerkt met een verdeelmodel. Dat model en de uitkomst voor de gemeente Renkum zijn in juni 2014 bekendgemaakt door het Rijk.

Taken decentralisatiewetten	Budgetverdeling 2015 Gemeente Renkum (verdeling op hoofdpijnen)
Jeugdzorg (exclusief bestaande taken)	10,71 mln.
Nieuwe taken, algemeen	9,78 mln. -PM
Er wordt op regionaal/bestuurlijk niveau vorm gegeven aan deze taken	
Nieuwe taken, reservering 'noodfonds'	+PM
Reservering landelijk transitiearrangement 3,76%	0,40 mln.
Nieuwe taken, reservering uitvoeringskosten 2%	0,21 mln.
Nieuwe taken, reservering innovatiegelden 3%	0,32 mln.
Wmo (exclusief betaande taken)	4,49 mln.
Nieuwe taken	4,26 mln. -PM
Er wordt op regionaal/bestuurlijk niveau vorm gegeven aan deze taken	
Nieuwe taken, reservering 'noodfonds'	+PM
Nieuwe taken, reservering uitvoeringskosten 2%	0,09 mln.
Nieuwe taken, reservering innovatiegelden 3%	0,14 mln.

instellingen/contractanten sprake is van minder volume dan 65%, stel 45%, wordt voor het verschil (in casu 20%) een specifieke aanvullende afspraak gemaakt om bij te dragen aan gebiedsgericht werken dan wel innoveren.

⁶ Het betreft hier uitsluitend een financiële bodemgarantie (en geen productie-afspraak) voor de contractering van nieuwe taken voor aanbieders die een contract/subsidie hadden met de provincie en/of zorgkantoor en/of zorgverzekeraar in 2013 binnen Jeugd en de Wmo om vooraf enige garantie op continuïteit te bieden aan de aanbieders.

Beschermd wonen (via centrumgemeente Arnhem)	n.v.t.
Participatiewet	3,88 mln.
Participatiebudget klassiek/nieuwe doelgroep	0,76 mln.
WSW (wet sociale werkvoorziening 'oude stijl')	3,12 mln

Het is noodzakelijk om alle door het rijk binnen de algemene uitkering ten behoeve van het sociaal domein toegekende middelen inzichtelijk te maken en de hier bedoelde middelen in de begroting te oormerken.

7 Implementatie

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke stappen moeten worden gezet om op 1 januari uitvoering te kunnen geven aan dit uitvoeringsplan. Hierbij richt genoemde uitvoering zich in eerste instantie op de transitie tot 1 januari 2015: wat moeten we minimaal organiseren om startklaar te zijn op 1 januari 2015? De transformatie zal in de loop van 2015 verder vorm krijgen.

Het betreft op hoofdlijnen de volgende stappen:

1. Het vertalen van dit uitvoeringsplan in een concreet implementatieplan inclusief de verwerking van de regionale afspraken, inclusief trekker en planning.
2. Het opstellen van een implementatieplan gebiedsgericht werken inclusief een voorstel voor het draaien van een pilot gebiedsteam in de tweede helft van 2014. Hierbij worden de resultaten voortkomend uit de pilots in Oosterbeek/Wolfheze en Doorwerth/Heveadorp betrokken.
3. Het in samenspraak met bedrijfsvoering vorm en inhoud geven aan de ondersteuningsvraag. Dit resulteert in een implementatieplan op het gebied van bedrijfsvoering, vooralsnog met een accent op financiën, ICT (monitoring) en P&O. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de personele inrichting van het gebiedsteam, de wijze waarop inkoop wordt vormgegeven, het koppelen en inrichten van (bestaande) systemen ten aanzien van een eenduidige registratie, budgetverdeling en inzicht in financiële risico's.
4. Het vertalen van genoemde acties in een overall planning.
5. Het vertalen van het in dit uitvoeringsplan benoemde communicatieplan in concrete acties inclusief planning ten aanzien van het informeren van de direct betrokkenen, inwoners en overige stakeholders. Belangrijke aandachtspunten betreffen het informeren van de Raad en vorm en inhoud geven aan de consultatieronde rondom dit uitvoeringsplan.
6. Het op hoofdlijnen schetsen van een doorkijk 2015-2017.

8 Communicatie

In het communicatieplan 'vier decentralisaties' zijn de communicatie-uitgangspunten benoemd. In deze paragraaf worden de keuzes uiteen gezet die in de communicatie voor het komende half jaar worden gemaakt.

8.1 Vier communicatielijnen

De communicatie over de decentralisaties hebben wij opgedeeld in vier communicatielijnen:

1	Cliënten (cliëntcommunicatie):	van gemeente (samen met partners) richting de cliënten(kring) over de veranderingen, gericht op het informeren van de cliënten(kring) via vraag en antwoord.
2	Partners (partnercommunicatie)	transitieproces van gemeente naar maatschappelijke partners over de status van de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid rondom de decentralisaties. Onze partners zijn sleutelspelers in de communicatie omdat juist zij direct contact hebben met cliënten en met hen communiceren.
3	Interne communicatie	het college, de medewerkers, de raad en adviesraden zo goed mogelijk betrekken bij de decentralisaties en alles wat daarbij komt kijken. Dit doen wij onder andere door middel van (thema)bijeenkomsten voor raad, medewerkers en college, het RIS en nieuwsbrieven.
4	Inwoners (inwonerscommunicatie)	van de samenleving richting de inwoners om ze te inspireren (meer) maatschappelijk te doen, gericht op het inspireren met 'echte' verhalen en ideeën over maatschappelijk meedoen, met de gedachte dat deze verhalen en ideeën de bewustwording op gang brengen. Er gebeurt in de samenleving al heel veel en dit willen we zichtbaar maken.

Samen met de Renkumers

Belangrijke uitgangspunten in de communicatie zijn consultatie en vooral co-creatie. Wij willen samen met organisaties en inwoners (beleids)keuzes gaan maken. Dat betekent dat wij met onze inwoners in gesprek gaan, vragen stellen en luisteren. Dat doen wij onder andere door na de zomer 'open armenbijeenkomsten' te organiseren in de dorpen, waarbij inwoners over de decentralisaties, maar ook over allerlei andere onderwerpen, kunnen meepraten.

8.2 Decentralisaties en transformatie

Wij maken onderscheid in de communicatie over de decentralisaties en de communicatie over de transformatie, het veranderende toekomstperspectief.

8.2.1 Decentralisaties

Bij de communicatie over de decentralisaties gaat het over dat wat er op 1 januari 2015 moet staan en wat er vanaf die datum verandert voor mensen die ermee te maken hebben. Daarbij gaat het vooral om cliënt- en partnercommunicatie op basis van vraag en antwoord en om interne communicatie.

8.2.2 Transformatie

Bij de transformatie gaat het om de richting waarin de Renkumse samenleving zich moet gaan ontwikkelen. Daarbij gaat het vooral over de vierde communicatielijn zoals hierboven benoemd: de inwonerscommunicatie. 'Eigen kracht' is daarbij het sleutelbegrip. Communicatie over de transformatie heeft niet de eerste prioriteit, maar wordt in de slijpstream al wel meegenomen in de communicatie over de decentralisaties, o.a. door aan de decentralisaties een 'werknaam' te koppelen (bijvoorbeeld: Samen leven in Renkum) en onder deze naam te communiceren. Vanaf 1 januari 2015 komt de communicatie over de transformatie meer centraal te staan.

8.2.3 Integraal waar mogelijk, specifiek waar nodig

De communicatie over de vier decentralisatie domeinen wordt zo veel als mogelijk integraal opgepakt. Overkoepelende thema's worden breed gecommuniceerd en zoveel mogelijk in relatie met elkaar. Communicatie over specifieke decentralisaties vindt plaats richting de betreffende doelgroep.

9 Risicoparagraaf

Met de transitie binnen het sociaal domein komen nieuwe taken en veel middelen naar de gemeente, echter met generieke kortingen. Dit betekent dat er financiële risico's zijn. Daarnaast moeten de nieuwe taken worden ingeregeld en uitgevoerd. Omdat dit nieuwe taken zijn kunnen deze niet worden opgevangen binnen de huidige formatie maar moeten op de nieuwe taken mensen worden gezet. Het betreft diverse soorten van functies van beleid en uitvoering, financieel en ICT. Het niet voldoen aan deze vereiste resulteert in het niet verlenen van verplichte zorg waardoor de gemeente niet aan haar verplichtingen voldoet. Tot slot moeten ook programma's of aansluitingen op programma's worden gerealiseerd. Kortom een scala aan eisen die potentiële risico's vormen. Hieronder worden in tabelvorm risico's benoemd, en worden mogelijke beheersmaatregelen gegeven. De onderstaande omschrijvingen van zaken die mis kunnen gaan hebben allen een hoog risico, omdat de gevolgen verstrekkend zijn.

Risico omschrijving	categorie	maatregelen
Inkoop wordt onvoldoende gerealiseerd	Partners jeugdzorg	Samenwerking andere gemeenten Overnemen bestaande contracten met randvoorwaarden Overleg met aanbieders
Onvoldoende budget voor inkoop	Financiën	Zorg anders organiseren (versterking 0 ^e en 1 ^e lijn) Scherpe tariefafspraken naast kwaliteitsafspraken Volume voordeel regionale inkoop Kostenbewustzijn in (preventieve)zorg stimuleren
Onzekerheid correcte informatie budget op basis van uitvraag volume (rijk)	Financiën	Conservatieve inschatting te besteden budget Monitoring feitelijk gebruik (afspraken met aanbieders)
Falen (boven) regionale afspraken	Partners jeugdzorg Financiën Personeel Politiek	Eenvoudige eenduidige afspraken (helder mandaat) Budget en volume beperking (beheersing) Monitoring (volgen en bijstellen) Kennis delen (communicatie en samenwerking) Vertrouwen
Discontinuïteit zorgaanbod door onzekerheid bij aanbieders	Partners jeugdzorg	Partners betrekken bij ontwikkelingen Inventarisatie huidige trajecten Tijdig zekerheid bieden qua volume en budget
Discontinuïteit zorgaanbod door onvoldoende inkoop (aanbieders 'vallen om')	Partners jeugdzorg	Budgetgarantie
Grotere zorgvraag dan geanticipeerd	Partners Financiën	Budgetbewaking dmv toegang Afspraken met huisartsen, jeugdartsen, specialisten en gecertificeerde instellingen bij gedwongen kader Zorg anders organiseren (versterking 0e en 1e lijn)
Clientgegevens komen bij onbevoegde personen terecht	Wet Partners Interne organisatie	Duidelijkheid omtrent wat mag, kan en moet (wetsinformatie) Afspraken maken, duidelijk protocol Eventueel lokaal/regionaal convenant
Overbelasting vrijwilligers en mantelzorgers	Informele zorg	Juiste beoordeling inzet informele-formele zorg
Samenloop wettelijke ontwikkelingen	Maatschappelijk/zo rgvastgoed	Samenleving overleg met ROM (maatschappelijk vastgoed)
Naleving kwaliteitsafspraken	Inhoudelijk Zorgpartners	KTO Dorpsspiegel Monitoring Steekproef

ICT-infrastructuur niet gereed (informatievoorziening)	Informatisering	Tijdig kennis delen met afdeling ICT Eigen mogelijkheden in beeld Aansluiting landelijke en regionale ICT ontwikkelingen Kiezen voor invoeren van basale toepassingen (later uit te breiden) Tijdig aanschaf benodigde systemen Tijdige koppelingen maken bestaande systemen intern en extern Inschatting behoefte personeel en structuur Budget beschikbaar stellen
Onvoldoende personeel	Uitvoering	Analyse van uitvoeringsvereisten koppelen aan benodigde functies en uren afzetten tegen huidige beschikbaarheid leidt tot planning verwerving personeel Budget beschikbaar stellen
Onvoldoende competenties zittend personeel	Uitvoering	Analyse nieuwe profiel afzetten tegen bestaand leidt tot opleidingsplan(nen) Budget beschikbaar stellen
Ontbreken van werkprocessen	Uitvoering	Tijdig inzicht hebben door onderzoek bestaande gegevens welke processen ingeregeld moeten worden en welke route leidt van steunvraag tot handelingsplan (en eventueel beschikking)
Exploitatietekorten Wsw-uitvoeringsorganisatie	Financieel	Sturen op tijdig anticiperen verdere afbouw
Onvoldoende plaatsingen op de arbeidsmarkt	Uitvoering Financieel	Tijdig inzicht hebben door onderzoek naar kritische succesfactoren
Grotere arbeidsmarktondersteuningsvraag	Uitvoering financieel	Budgetbewaking Sturen op prioritering
Geen toestemming van ministerie voor arbeidsmarktregio wijziging	uitvoering	Snelle duidelijkheid over wat mag Voorlopig met beide regio's blijven communiceren
Interne aansluiting met thema arbeidsparticipatie blijft achter	uitvoering	Communicatie Voldoende personele inzet
Ontwikkeling plekken arbeidsmatige dagbesteding blijft achter bij vraag	Financieel uitvoering	Voldoende personele inzet Sturen op prioritering Tijdig inzicht hebben door onderzoek naar kritische succesfactoren